

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. gegužės 31 d.
(OR. en)

9598/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0167 (COD)

JAI 768
COPEN 212
DROIPEN 72
CODEC 799

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. gegužės 25 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretariatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 245 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 245 final.

Pridedama: COM(2022) 245 final

Briuselis, 2022 05 25
COM(2022) 245 final

2022/0167 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl turto susigražinimo ir konfiskavimo

{SEC(2022) 245 final} - {SWD(2022) 245 final} - {SWD(2022) 246 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Organizuotas nusikalstamumas yra viena didžiausių grėsmių Europos Sąjungos saugumui. 2020–2021 m. vykdant operacijas „EncroChat“, „Sky ECC“ ir „ANOM“¹ išaiškėjo tarpvalstybinė organizuoto nusikalstamumo aprėptis, sistemingas smurto naudojimas ir korupcija ir beprecedentis jo ekonomikos infiltracijos laipsnis. Remdamosi valstybių narių, Europolo ir Eurojusto pradėtais papildomais tyrimais (vien vykdant operaciją „EncroChat“ atlikta daugiau kaip 2 500 tyrimų), nacionalinės valdžios institucijos suėmė daugiau kaip 10 000 asmenų, sulaikė beveik 250 tonų narkotikų ir konfiskavo daugiau kaip 600 mln. EUR grynųjų pinigų, taip pat kitą turtą, įskaitant šimtus transporto priemonių, laivų, orlaivų ir prabangos daiktų.

Nusikalstamos organizacijos naudoja sudėtingas priemones didelėms savo pajamoms plauti, kurios, apytikriais vertinimais, kasmet sudaro bent 139 mlrd. EUR². Kaip pabrėžiama 2021–2025 m. ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijoje², siekiant sužlugdyti nusikalstamų grupių veiklą ir užkirsti kelią jų įsiskverbimui į teisėtą ekonomiką, labai svarbu neleisti nusikaltėliams gauti šio neteisėto pelno. Kadangi pagrindinis organizuoto nusikalstamumo motyvas yra finansinė nauda, turto susigrąžinimas yra labai veiksmingas atgrasymo nuo nusikalstamos veiklos mechanizmas. Siekdama užtikrinti, kad nusikalstamumas nebūtų pelningas, Komisija savo ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijoje paskelbė ketinanti sugriežtinti turto susigrąžinimo ir konfiskavimo taisykles, atsižvelgdama į 2020 m. Komisijos ataskaitą „Turto susigrąžinimas ir konfiskavimas: užtikrinti, kad nusikaltimai neapsimokėtų“³.

2007 m. Tarybos sprendimu dėl turto susigrąžinimo tarnybų⁴ reikalaujama, kad valstybės narės įsteigtų turto susigrąžinimo tarnybas, kad būtų lengviau atsekti bei nustatyti nusikalstamu būdu įgytas pajamas, ir nustatomi būtiniausi reikalavimai, kad būtų palengvintas jų tarpvalstybinis bendradarbiavimas. 2014 m. Konfiskavimo direktyvoje⁵, kuria iš dalies pakeičiami ankstesni teisės aktai, nustatytos būtiniausios nusikalstamu būdu įgyto turto įšaldymo, valdymo ir konfiskavimo taisyklės. Nepaisant to, valstybių narių turto susigrąžinimo sistemos nėra tinkamai pasirengusios veiksmingai susidoroti su sudėtingų

¹ Europolas, „[Dismantling of an encrypted network sends shockwaves through organised crime groups across Europe](#)“ („Išardžius šifruotą tinklą, sukeltas šokas organizuotoms nusikalstamoms grupėms visoje Europoje“), 2020 m. liepos 2 d.; „[New major interventions to block encrypted communications of criminal networks](#)“ („Nauji plataus masto intervenciniai veiksmai siekiant blokuoti šifruotus nusikaltėlių tinklų ryšius“), 2021 m. kovo 10 d.; „[800 criminal arrested in biggest ever law enforcement operation against encrypted communication](#)“ („Per didžiausią istorijoje teisėsaugos operaciją prieš šifruotus ryšius suimta 800 nusikaltėlių“), 2021 m. birželio 8 d.

² Komisijos komunikatas dėl 2021–2025 m. ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijos (COM(2021) 170, 2021 04 14).

³ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai „Turto susigrąžinimas ir konfiskavimas: užtikrinti, kad nusikaltimai neapsimokėtų“ (COM(2020) 217, 2020 06 02).

⁴ 2007 m. gruodžio 6 d. Tarybos sprendimas 2007/845/TVR dėl valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimo nusikalstamu būdu įgytų pajamų bei kito susijusio turto paieškos ir nustatymo srityje, OL L 332, 2007 12 18, p. 103.

⁵ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų įšaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje, OL L 127, 2014 4 29, p. 39.

nusikalstamų organizacijų *modus operandi*. Nacionalinės valdžios institucijos turi ribotas galimybes greitai atsekti, nustatyti ir įšaldyti turtą, neefektyvus įšaldyto turto valdymas reiškia, kad jis praranda vertę prieš priimant sprendimą dėl konfiskavimo, o esamos konfiskavimo priemonės neapima visų didelių pajamų duodančių nusikalstamų rinkų ir jomis neįmanoma įveikti sudėtingų nusikalstamų organizacijų struktūrų ir metodų. ES institucijos jau seniai pripažino, kad reikia stiprinti ES turto susigrąžinimo tvarką. 2020 m. birželio mėn. Taryba paragino Komisiją apsvarstyti galimybę sustiprinti įšaldyto turto valdymo teisinę sistemą ir suteikti turto susigrąžinimo tarnyboms papildomų įgaliojimų, pavyzdžiui, skubiai įšaldyti turtą, ir suteikti prieigą prie viešųjų registrų⁶. Europos Parlamentas paragino sugriežtinti turto susigrąžinimo taisykles⁷. Šie raginimai papildė ankstesnį abiejų teisėkūros institucijų prašymą išnagrinėti galimybę nustatyti papildomas bendras iš nusikalstamos veiklos gauto turto konfiskavimo taisykles, taip pat nesant apkaltinamojo nuosprendžio⁸.

Todėl siūloma direktyva dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo stiprinami kompetentingų institucijų pajėgumai nustatyti, įšaldyti ir valdyti turtą, taip pat stiprinami ir išplečiami konfiskavimo pajėgumai, kad jie apimtų visą atitinkamą organizuotų nusikalstamų grupių vykdomą nusikalstamą veiklą, taip sudarant sąlygas konfiskuoti visą susijusį turtą. Galiausiai šia direktyva gerinamas visų institucijų, dalyvaujančių turto susigrąžinimo procese, bendradarbiavimas ir skatinamas strategiškesnis požiūris į turto susigrąžinimą, šioms institucijoms labiau įsipareigojant siekti bendrų tikslų šioje srityje.

Be to, reaguodama į Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, Europos Sąjunga priėmė ribojamąsias priemones Rusijai ir Baltarusijai, remdamasi ribojamosiomis priemonėmis, kurios iš pradžių buvo nustatytos 2014 m. kovo mėn. reaguojant į Rusijos įvykdytą neteisėtą Krymo ir Sevastopolio aneksiją, ir išplėtė jų taikymą. Šios priemonės, priimtose remiantis Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 29 straipsniu ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 215 straipsniu, apima sektorines priemones ir individualias priemones, t. y. turto įšaldymą ir leidimo atvykti apribojimus, taip pat kovos su priemonių vengimu sąlygas, kuriomis draudžiama sąmoningai ir tyčia dalyvauti veikloje, kuria siekiama apeiti šias priemones, ir kitus įpareigojimus, visų pirma pranešti apie veiksmus, kurių imtasi Sąjungos ribojamosioms priemonėms įgyvendinti. Siekdama toliau kovoti su tokių priemonių pažeidimo rizika, 2022 m. gegužės 25 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimo įtraukimo į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 83 straipsnio 1 dalyje nustatytas nusikalstamumo sritis⁹ kartu su Komunikatu siekiant priimti Direktyvą dėl baudžiamųjų sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimą¹⁰, kad Sąjungos teisės dėl ribojamųjų priemonių pažeidimas (Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimas) būtų laikomas itin sunkių tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimų sritimi.

⁶ Tarybos išvados dėl finansų tyrimų stiprinimo siekiant kovoti su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu, 2020 m. birželio 17 d. Tarybos dokumentas 8927/20.

⁷ 2021 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl organizuoto nusikalstamumo poveikio ES nuosaviems ištekliams ir netinkamam ES lėšų naudojimui, ypatingą dėmesį skiriant pasidalijamajam valdymui iš audito ir kontrolės perspektyvos, P9_TA(2021)0501, (2020/2221(INI)).

⁸ Europos Parlamento ir Tarybos pareiškimas dėl analizės, kurią turi atlikti Komisija, Tarybos dok. 7329/1/14/REV 1 ADD 1.

⁹ Pridėti nuorodos numerį.

¹⁰ Pridėti nuorodos numerį.

Komunikate taip pat išdėstomas galimas pasiūlymo dėl direktyvos, kuria nustatomos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų ir bausmių apibrėžimo šioje nusikaltimų srityje, turinys, – pasiūlymas galėtų būti pateiktas, jei Taryba, gavusi Europos Parlamento pritarimą, priimtų šį pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo, ir taip būtų išplėstas nusikaltimų sričių, kuriose Sąjunga gali nustatyti būtiniausias taisykles dėl nusikalstamų veikų ir bausmių apibrėžimo, sąrašas. Todėl siūloma direktyva, įskaitant ne tik turto atsekimo ir nustatymo, taip pat turto valdymo, bet ir įšaldymo bei konfiskavimo taisykles, turėtų būti taikoma ir Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimui, kai toks elgesys yra apibrėžta nusikalstama veika.

Be to, siekiant palengvinti veiksmingą Sąjungos ribojamųjų priemonių įgyvendinimą visose valstybėse narėse, siūlomoje direktyvoje išdėstytos nuostatos, kuriomis sudaromos sąlygos greitai atsekti ir nustatyti turtą, priklausančią asmenims ar subjektams, kuriems taikomos tokios priemonės, arba jų kontroliuojamą turtą, be kita ko, bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, siekiant atskleisti nusikalstamas veikas, susijusias su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu, užkirsti joms kelią ir jas tirti.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šiuo pasiūlymu remiama pasaulinė kova su organizuotu nusikalstamumu, korupcija ir pinigų plovimu. Juo įgyvendinama Jungtinių Tautų konvencija prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (UNTOC) ir jos protokolai¹¹, Jungtinių Tautų konvencija prieš korupciją (UNCAC)¹², Europos Tarybos Varšuvos konvencija¹³ ir Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) 4 rekomendacija, – visuose šiuose teisės aktuose jų šalys įpareigojamos priimti priemonės, kad jų kompetentingos institucijos galėtų įšaldyti ir konfiskuoti pajamas ir nusikaltimo priemones.

Pasiūlymas taip pat yra platesnių ES lygmens pastangų kovoti su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu dalis. Atsižvelgiant į tai, juo papildomi teisės aktai, kuriais suderinamos su nusikalstama veikla susijusių nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžtys, taip pat kitos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią susijusiai neteisėtai veiklai, pavyzdžiui, klastojimui, neteisėtai prekybai kultūros vertybėmis, mokestiniams nusikaltimams ir administracinių dokumentų klastojimui, arba su šia neteisėta veikla kovoti.

Kita vertus, šis pasiūlymas atitinka ir padeda veiksmingai įgyvendinti ES saugumo politiką, kurią sudaro su teisėkūra nesusijusių ir teisėkūros priemonių rinkinys, kuriuo siekiama teisėsaugos ir teisminės institucijoms suteikti priemones, skirtas užkirsti kelią įvairiai nusikalstamai veiklai ir su ja kovoti, taip pat užtikrinti aukštą saugumo lygį Europos Sąjungoje, visų pirma vykdant tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Tai visų pirma –

¹¹ Jungtinių Tautų konvencija prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ir Protokolas dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja; Protokolas dėl neteisėto migrantų įvežimo sausuma, jūra ir oru, 2000 m. lapkričio 15 d. Generalinės Asamblėjos rezoliucija Nr. 55/25, ir Protokolas prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų gamybą ir prekybą jais, 2001 m. gegužės 31 d. Generalinės Asamblėjos rezoliucija Nr. 55/255.

¹² Jungtinių Tautų konvencija prieš korupciją, 2003 m. spalio 1 d. Generalinės Asamblėjos rezoliucija Nr. 58/43.

¹³ Europos Tarybos konvencija dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimo, paieškos, arešto ir konfiskavimo bei terorizmo finansavimo (CETS Nr. 198).

Reglamentas (ES) 2018/1805¹⁴, kuriuo visoje ES palengvinamas nutarimų įšaldyti ir konfiskuoti turtą tarpusavio pripažinimas.

Be to, pasiūlymas padeda įtvirtinti ir atitinka teisinę sistemą, kuria nustatomos Sąjungos ribojamosios priemonės, siekiama užtikrinti visapusišką jų įgyvendinimą visoje Sąjungoje ir reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų taisykles dėl nuobaudų, taikytinų už atitinkamų nuostatų pažeidimus.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Direktyva grindžiama SESV 82 straipsnio 2 dalimi, 83 straipsnio 1 ir 2 dalimis ir 87 straipsnio 2 dalimi.

Su įšaldymu ir konfiskavimu susijusioms priemonėms taikoma SESV 83 straipsnio 1 dalis, pagal kurią leidžiama nustatyti būtiniausias taisykles dėl sankcijų apibrėžimo ypač sunkių nusikaltimų, turinčių tarpvalstybinį pobūdį, srityse, už šiame straipsnyje išvardytus nusikaltimus. Šių priemonių taikymo sritis išplečiama siekiant įtraukti nusikalstamas veikas, kurias vykdo nusikalstamos organizacijos, nes organizuotas nusikalstamumas laikomas ES pripažįstamais nusikaltimais, kaip nurodyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje. Tai taip pat apimtų ES lygmeniu suderintų Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus. Nusikaltimų, kurių apibrėžtys yra suderintos ES lygmeniu, arba kai susijusi politikos sritis suderinta ES lygmeniu, įtraukimas taip pat yra pagrįstas, nes siūlomos įšaldymo ir konfiskavimo priemonės yra labai svarbios siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos politikos įgyvendinimą srityje, kurioje taikomos derinimo priemonės ir kuri patenka į SESV 83 straipsnio 2 dalies taikymo sritį. Priemonės, kuriomis siekiama pagerinti įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymą, yra būtinos siekiant užtikrinti veiksmingą įšaldymo ir konfiskavimo priemonių įgyvendinimą ir yra papildomi reikalavimai, kuriems taikomas SESV 83 straipsnis. Tas pats pasakytina apie nuostatas, kuriomis siekiama parengti išsamesnę turto susigrąžinimo strategiją, derinamą su nacionalinio lygmens institucijų bendradarbiavimo mechanizmais, ir nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad kompetentingos institucijos turėtų reikiamų išteklių savo užduotims atlikti.

Be to, turto atsekimo ir nustatymo arba turto susigrąžinimo tarnybų ir turto valdymo tarnybų bendradarbiavimo su kolegomis kitose valstybėse narėse priemonėmis taip pat prisidedama prie veiksmingo tarpvalstybinio bendradarbiavimo nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo ir tyrimo srityje. Joms taikoma SESV 87 straipsnio 2 dalis.

Kadangi SESV 87 straipsnio taikymo sritis nėra apribota konkrečiais nusikaltimais, pirmiau minėtos priemonės taip pat taikomos Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimui tiek, kiek toks pažeidimas laikomas nusikalstama veika, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, jeigu

¹⁴ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1805 dėl nutarimų įšaldyti ir nutarimų konfiskuoti turtą tarpusavio pripažinimo, OL L 303, 2018 11 28, p. 1.

minėtomis priemonėmis sudaromos palankesnės sąlygos Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimų prevencijai ir atskleidimui.

Be to, šioje direktyvoje numatytos procedūrinės garantijos ir nuostata, kuria užtikrinamas žalos atlyginimas aukoms, patenka į SESV 82 straipsnio 2 dalies taikymo sritį.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Norint spręsti tarpvalstybinio organizuotų nusikalstamų grupių pobūdžio problemą, pavienių valstybių narių pastangų kovoti su organizuotu nusikalstamumu nepakanka: 70 proc. nusikalstamų grupių veikia daugiau kaip trijose valstybėse narėse¹⁵ ir iš nusikalstamos veiklos gautą turtą slepia ir reinvestuoja visoje ES vidaus rinkoje. Nusikalstamos grupės naudoja sudėtingą bankų sąskaitų ir fiktyvių bendrovių tinklą įvairiose jurisdikcijose, kad paskatintų klaidingą audito seką ir nuslėptų lėšų šaltinį bei nuosavybę, o nusikaltėliai, kaip pranešama, taikosi į valstybes nares, kuriose turto susigrąžinimo sistemos yra silpnesnės¹⁶.

Todėl, siekiant veiksmingai susigrąžinti nusikaltimo priemones ir nusikalstamu būdu įgytas pajamas, itin svarbu, kad visoje Sąjungoje būtų atnaujintos pastangos kovoti su nusikalstamų organizacijų finansiniais ištekliais. Siūloma direktyva palengvins tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir padės veiksmingiau kovoti su organizuotu nusikalstamumu.

- **Proporcingumo principas**

Pagal ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą proporcingumo principą siūloma direktyva apima tik tai, kas būtina ir proporcinga bendram minimaliam standartui visoje ES įgyvendinti.

Pasiūlymu stiprinami neteisėto turto atsekimo, nustatymo, įšaldymo, valdymo ir konfiskavimo pajėgumai ir priemonės. Užtikrinant pakankamai plačią taikymo sritį, šiomis priemonėmis ypač daug dėmesio skiriama neteisėtam turtui, susijusiam su organizuotų nusikaltėlių vykdoma nusikalstama veikla. Pasiūlyme paaiškinami keli bendresnio pobūdžio įpareigojimai, taip sumažinant skirtumus valstybėse narėse, kurie gali būti tarpvalstybinio bendradarbiavimo kliūtys, ir užtikrinant didesnę teisinę aiškumą.

Be to, siūlomų priemonių poveikį valstybėms narėms, kiek tai susiję su būtinais ištekliais ir poreikiu pritaikyti nacionalines sistemas, atsveria nauda, kurią teikia geresni kompetentingų institucijų pajėgumai atsekti ir nustatyti, įšaldyti, valdyti ir konfiskuoti neteisėtą turtą.

Be to, atskiros priemonės neviršija to, kas būtina ir proporcinga siekiant sužlugdyti organizuotų nusikaltėlių veiklą ir neleisti nusikaltėliams gauti didelės neteisėtos naudos. Tai daroma, pavyzdžiui, sistemingai pradedant turto atsekimo tyrimus tik nusikaltimų, kurie gali duoti didelės ekonominės naudos, atvejais. Šis tikslas taip pat pasiekiamas, jeigu

¹⁵ Europolas, Europos Sąjungos sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimas „[A Corrupting Influence: The infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crimes](#)“ („Korupcinė įtaka. Organizuoto nusikalstamumo infiltracija ir kenkimas Europos ekonomikai ir visuomenei“), (2021 m.).

¹⁶ 2016 m. birželio mėn. susitikimas su Eurojusto ekspertais, citata iš Komisijos tarnybų darbinio dokumento „Poveikio vertinimas, pridėdamas prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl nutarimų įšaldyti ir konfiskuoti turtą tarpusavio pripažinimo“, SWD(2016) 468 *final*.

konfiskavimo galimybės, kai už konkretų nusikaltimą nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis, taikomos tik sunkių nusikaltimų, kurie gali duoti didelės naudos, atvejais. Bendras proporcingumas užtikrinamas derinant įvairias priemones su griežtomis apsaugos priemonėmis.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasiūlymas pateikiamas kaip direktyva, kuria siekiama užtikrinti bendrą minimalų įšaldymo ir konfiskavimo priemonių standartą visose valstybėse narėse, kartu stiprinant bendrus turto atsekimo, nustatymo ir valdymo pajėgumus ir sudarant palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui kovojant su nusikalstamu būdu gautomis pajamomis. Pasirinkus teisinę priemonę valstybėms narėms paliekama pakankamai lankstumo įgyvendinti bendras priemones pagal nacionalines teisinės tradicijas ir organizacinę aplinką.

Siūlomoje direktyvoje yra išdėstytos nuostatos dėl turto susigrąžinimo tarnybų, kurių veikla šiuo metu reglamentuojama Tarybos sprendimu dėl turto susigrąžinimo tarnybų, taip pat dėl konfiskavimo aspektų, kurie reglamentuojami Konfiskavimo direktyvoje ir Tarybos pamatiniame sprendime 2005/212/TVR dėl nusikalstamu būdu įgytų lėšų, nusikaltimo priemonių ir turto konfiskavimo. Siūloma direktyva būtų pakeistas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/212/TVR, Tarybos sprendimas dėl turto susigrąžinimo tarnybų ir Konfiskavimo direktyva, viename dokumente nustatant bendrus turto atsekimo ir nustatymo, įšaldymo, valdymo ir konfiskavimo standartus. Anksčiau išskaidytas prievolos suderinus vienoje priemonėje būtų užtikrintas darnesnis ir strategiškesnis požiūris į turto susigrąžinimą ir visų susijusių turto susigrąžinimo sistemos dalyvių bendradarbiavimą.

- **Reglamentavimo patikros valdyba**

2022 m. vasario 2 d. Reglamentavimo patikros valdybai buvo pateiktas poveikio vertinimas. 2022 m. kovo 2 d. posėdyje Reglamentavimo patikros valdyba peržiūrėjo poveikio vertinimo projektą ir 2022 m. kovo 4 d. pateikė teigiamą nuomonę be išlygų.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Buvo atliktas vertinimas siekiant nustatyti, ar dabartinė ES turto susigrąžinimo sistema vis dar atitinka savo paskirtį, ir nustatyti trūkumus, kurie galėtų trukdyti kovoti su organizuotu nusikalstamumu. Laikantis principo „pirmiausia įvertinti“, vertinime nustatyta, ar iš pradžių numatyti rezultatai buvo pasiekti, ir nurodytos sritys, kuriose reikia toliau tobulinti arba atnaujinti esamas teisinės priemones.

Atsižvelgiant į tai, abi įvertintos teisinės priemonės – Tarybos sprendimas dėl turto susigrąžinimo tarnybų ir Konfiskavimo direktyva – padėjo stiprinti turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimą, suderinti įšaldymo ir konfiskavimo sąvokas visose valstybėse narėse ir tam tikru mastu padidinti įšaldymo ir konfiskavimo rodiklius. Tačiau vertinime padaryta išvada, kad vis dar kyla sunkumų nustatant turtą ir kad bendras nusikalstamu būdu įgytų pajamų konfiskavimas tebėra per mažas, kad darytų didelį poveikį organizuoto

nusikalstamumo pelnui. Nepaisant to, kad priėmus Tarybos sprendimą dėl turto susigrąžinimo tarnybų ir Konfiskavimo direktyvą buvo patobulinti įvairūs turto susigrąžinimo sistemos aspektai, prieš priimant atitinkamus aktus (visų pirma Konfiskavimo direktyvą) nustatytos problemos iš esmės vis dar išlieka, taip pat yra trūkumų, darančių poveikį valstybių narių gebėjimui veiksmingai ir efektyviai atsekti, įšaldyti, konfiskuoti ir valdyti neteisėtą turtą.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengdama šį pasiūlymą Komisija konsultavosi su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant ES institucijas ir agentūras, turto susigrąžinimo tarnybas, valstybių narių teisėsaugos institucijas, nevyriausybinės organizacijos ir pilietinę visuomenę, taip pat tarptautines organizacijas.

Su suinteresuotosiomis šalimis konsultuotasi įvairiomis priemonėmis, įskaitant grįžtamąją informaciją apie įžanginį poveikio vertinimą, suinteresuotųjų šalių renginius, praktinius seminarus, tikslines konsultacijas, viešas konsultacijas, poveikio vertinimą pagrindžiantį tyrimą, pusiau struktūrizuotus pokalbius ir praktinius seminarus politikos galimybių klausimais.

Buvo paskelbtas įžanginis **poveikio vertinimas** ir nuo 2021 m. kovo 9 d. iki 2021 m. balandžio 6 d. buvo renkami atsiliepimai. Iš viso gauta 13 atsakymų iš įvairių suinteresuotųjų subjektų.

2021 m. gegužės 25–26 d. surengti du **suirteresuotųjų subjektų praktiniai seminarai** su turto susigrąžinimo tarnybų atstovais, o 2021 m. birželio 1 ir 2 d. – su Konfiskavimo direktyvos Ryšių palaikymo komitetu. Šių seminarų tikslas buvo sužinoti nuomones apie Konfiskavimo direktyvos ir Tarybos sprendimo dėl turto susigrąžinimo tarnybų veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, suderinamumą ir ES pridėtinę vertę. Po šių praktinių seminarų vyko tikslinės konsultacijos, o dalyviai pateikė atsakymus raštu.

Siekiant sužinoti piliečių ir suinteresuotųjų šalių nuomones, nuo 2021 m. birželio 21 d. iki rugsėjo 27 d. vyko **viešos konsultacijos**. Gauta net 50 atsakymų. Atsakymuose pabrėžiama teisėsaugos institucijų tarpvalstybinio bendradarbiavimo kovojant su nusikalstamu būdu įgytomis pajamomis svarba ir išaiškintos kliūtys, trukdančios veiksmingai nustatyti, valdyti ir konfiskuoti nusikalstamu būdu įgytas pajamas, pavyzdžiui, nepakankami turto susigrąžinimo tarnybų įgaliojimai ir nepakankama prieiga prie duomenų, taip pat ribota Konfiskavimo direktyvos taikymo sritis. Be to, respondentai pasisakė už tai, kad siekiant spręsti tokias problemas teisėkūros priemonės būtų atitinkamai atnaujintos.

Be to, Komisija taip pat užsakė **tyrimą, kuris padėtų parengti poveikio vertinimą**. Tyrimą nuo 2021 m. kovo mėn. iki 2021 m. gruodžio mėn. atliko išorės konsultantas. Rengiant tyrimą buvo atliktos dokumentų analizės ir beveik 40 pusiau struktūrizuotų pokalbių su suinteresuotosiomis šalimis, pavyzdžiui, Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL), Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolu), Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra (Eurojustu), teisėsaugos institucijomis, turto susigrąžinimo tarnybomis ir nevyriausybiniomis organizacijomis. Be to, 2021 m. liepos mėn. turto susigrąžinimo tarnyboms ir Konfiskavimo direktyvos Ryšių

palaikymo komiteto nariams buvo surengtos tikslinės konsultacijos – pateikti raštiški klausimynai. Galiausiai 2021 m. rugsėjo mėn. surengti keturi papildomi praktiniai seminarai siekiant sužinoti suinteresuotųjų šalių nuomonę apie politikos galimybes ir nustatyti galimą politikos galimybių poveikį.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinime, kuriame buvo pritarta šios iniciatyvos plėtojimui, buvo nagrinėjamos įvairios politikos galimybės, kaip spręsti problemą, susijusią su tuo, kad ES turto susigrąžinimo sistema nėra tinkamai pasirengusi veiksmingai kovoti su sudėtingų *modus operandi* nusikalstamomis organizacijomis. Be pagrindinio scenarijaus, pagal kurį dabartinė padėtis nesikeistų, buvo išnagrinėtos šios galimybės:

1 galimybė, kurią sudaro **su teisėkūra nesusijusios priemonės**, skirtos padėti kompetentingoms institucijoms keistis patirtimi, žiniomis ir gerąja praktika, siekiant stiprinti turto susigrąžinimo pajėgumus ir supratimą įvairiais turto susigrąžinimo etapais. Šie mainai būtų toliau stiprinami rengiant atitinkamas ES gaires ir prireikus rengiant mokymus kompetentingoms institucijoms.

Pagal **2 galimybę** taikytinas priemonės visų pirma sudarytų **tiksliniai** Tarybos sprendimo ir Konfiskavimo direktyvos **pakeitimai**, kuriais siekiama patikslinti galiojančių bendrųjų reikalavimų taikymo sritį ir padidinti jų veiksmingumą. Šios priemonės apimtų reikalavimus valstybėms narėms priimti nacionalinę turto susigrąžinimo strategiją ir užtikrinti, kad kompetentingos institucijos turėtų reikiamų įgūdžių ir išteklių. Be to, reikėtų imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama gerinti tarpvalstybinį turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimą, įskaitant prieigą prie duomenų bazių ir platesnius įšaldymo įgaliojimus.

3 galimybė apimtų ne tik pagal 2 galimybę numatytas priemones, bet ir **išsamesnius reikalavimus** valstybėms narėms visais susigrąžinimo proceso etapais. Tai apimtų tokias prievoles, kaip sistemingas finansų tyrimų pradėjimas, taip pat konkrečius turto valdymo reikalavimus, pvz., planavimą prieš areštą, išankstinį pardavimą ir specializuotų turto valdymo biurų steigimą. Be to, Konfiskavimo direktyvos taikymo sritis būtų išplėsta, kad apimtų daugiau nusikaltimų: dabartinė ne apkaltinamuoju nuosprendžiu pagrįsto konfiskavimo nuostata būtų išplėsta ir būtų nustatytas nepagrįsto turto konfiskavimo modelis, kuriuo būtų užtikrintas turto, nesusijusio su konkrečiu nusikaltimu, konfiskavimas.

Pagal **4 galimybę** taikytinos priemonės būtų grindžiamos 3 galimybės priemonėmis, tačiau nuostatų taikymo sritis būtų išplėsta, kad apimtų visus nusikaltimus, taip pat išsamesnius reikalavimus, susijusius su tyrimų pradėjimu. Be to, būtų nustatytos konkretesnės sąlygos dėl skubių nutarimų įšaldyti turtą ir turto susigrąžinimo tarnybų keitimosi informacija.

Atsižvelgiant į įvairų ekonominį ir socialinį poveikį bei poveikį aplinkai, susijusį su kiekviena galimybe, taip pat į jų naudą veiksmingumo, efektyvumo ir proporcingumo požiūriu, poveikio vertinime nustatyta, kad tinkamiausia yra 3 galimybė.

Priemonės pagal 1 galimybę gali papildyti teisės aktų pakeitimus, tačiau atsižvelgiant į tai, kad nustatytos problemos didele dalimi kilo dėl teisės aktų sistemos, minėtų priemonių

nepakaktų, kad būtų galima veiksmingai išspręsti nustatytas problemas. 2 galimybė taip pat tik ribotai prisidėtų prie dabartinės padėties gerinimo, nes keli papildomi reikalavimai, palyginti su *status quo*, tik tam tikru mastu sustiprintų turto atsekimo ir nustatymo pajėgumus, jų nepakaktų veiksmingam įšaldyto turto valdymui užtikrinti ir jie neapimtų visos susijusios nusikalstamos veiklos, nes konfiskavimo priemonių taikymo sritis būtų ribota.

Kalbant apie 3 galimybę, buvo nustatyta, kad priemonėmis, susijusiomis su turto atsekimu ir nustatymu, bei priemonėmis, skirtomis užtikrinti, kad būtų patvirtinti veiksmingi turto valdymo mechanizmai ir konfiskavimo modeliai, būtų gerokai padidintas turto susigrąžinimo sistemos veiksmingumas. Nepaisant išlaidų, šios priemonės buvo pripažintos veiksmingomis, atsižvelgiant į konfiskavimo rodiklio kokybinį šuolį, ir proporcingomis administracinei naštai ir kišimuisi į valstybių narių organizacinę struktūrą. Kalbant apie pagrindines teises, nustatyta, kad, atsižvelgiant į problemos mastą, 3 galimybės, ypač naujojo konfiskavimo modelio, poveikis yra subalansuotas su apsaugos priemonėmis ir siekiamu politikos tikslu.

Kalbant apie 4 galimybę, tikėtasi, kad veiksmingumo padidėjimas bus ribotas, palyginti su papildomomis išlaidomis ir didesniu kišimusi į valstybių narių laisvę pagal savo pasirinkimą ir nacionalinius prioritetus organizuoti nacionalines turto susigrąžinimo struktūras.

2022 m. kovo 4 d. Reglamentavimo patikros valdybai pateikus teigiamą nuomonę be išlygų, poveikio vertinimas buvo pakeistas siekiant geriau pristatyti ir palyginti politikos galimybes, įskaitant jų sąnaudas, naudą ir poveikį. Poveikio vertinimas buvo dar kartą pakeistas, kad geriau atspindėtų įvairių suinteresuotųjų šalių nuomones ir nustatytų problemų skirtumus valstybėse narėse. Galiausiai peržiūroje išdėstoma pirmoji numatomo pasiūlymo stebėsenos ir vertinimo programa.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pagal Komisijos Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT) visomis iniciatyvomis, kuriomis siekiama pakeisti galiojančius ES teisės aktus, turėtų būti siekiama supaprastinti ir veiksmingiau įgyvendinti nustatytus politikos tikslus (t. y. sumažinant nereikalingas reglamentavimo išlaidas). Poveikio analizė rodo, jog tikimasi, kad siūlomoje direktyvoje nustatytos priemonės turės poveikį valstybėms narėms tenkančiai naštai, kurią nusvers nauda.

Kadangi siūlomos direktyvos nuostatose numatomas strategiškesnis požiūris į turto susigrąžinimą, numatomos veiksmingesnės turto konfiskavimo priemonės ir užtikrinama, kad kompetentingos institucijos turėtų reikiamų išteklių, įgūdžių ir įgaliojimų, valstybių narių turto susigrąžinimo sistemos ir tarpvalstybinis bendradarbiavimas taps gerokai efektyvesni.

Su šiomis priemonėmis susijusią reglamentavimo naštą su kaupu kompensuos nauda, susijusi su didesnio neteisėto turto kiekio nustatymu, įšaldymu ir konfiskavimu, taip pat jo vertės išsaugojimu ar netgi maksimaliu padidiniu.

- **Pagrindinės teisės**

Visomis šiame pasiūlyme numatytomis priemonėmis paisoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų pagrindinių teisių bei laisvių ir jas reikia atitinkamai taikyti. Bet

kokiems apribojimams, susijusiems su naudojimusi šiomis pagrindinėmis teisėmis ir laisvėmis, turi būti taikomos sąlygos, nustatytos Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje, t. y. turi būti laikomasi proporcingumo principo atsižvelgiant į tai, kad teisėtai siekiama Sąjungos bendrais interesais pripažintų tikslų, arba kai to reikia kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti. Apribojimai turi būti nustatyti teisės aktais ir turi būti atsižvelgiama į Chartijoje įtvirtintų teisių ir laisvių esmę.

Kišimasis į pagrindines teises (visų pirma įskaitant nuosavybės teises) siūlomomis priemonėmis grindžiamas būtinybe veiksmingai atimti iš nusikaltėlių, ypač organizuotų, neteisėtą turtą, nes tai yra ir pagrindinė jų motyvacija vykdyti nusikaltimus, ir jų nusikalstamos veiklos tęšos ir plėtos priemonės. Siūlomos priemonės apima tik tai, kas būtina šiam tikslui pasiekti. Naujai nustatytas konfiskavimo modelis yra pagrįstas būdingais sunkumais, kylančiais siekiant susieti turtą su konkrečiais nusikaltimais, kai savininkas dalyvauja organizuotoje nusikalstamoje veikloje, kurią sudaro tam tikras skaičius per ilgą laiką įvykdytų nusikalstamų veikų. Galiausiai pagrindinių teisių laikymasis bus užtikrintas apsaugos priemonėmis, įskaitant veiksmingas teisių gynimo priemones, kuriomis atitinkamas asmuo gali naudotis dėl visų pagal siūlomą direktyvą taikomų priemonių, taip pat ir dėl naujų reikalavimų, susijusių su išankstiniu pardavimu arba nauju konfiskavimo modeliu.

Šiuo pasiūlymu taip pat užtikrinama, kad įgyvendinant direktyvą būtų taikomos atitinkamos ES duomenų apsaugos taisyklės.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas poveikio Europos Sąjungos biudžetui neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Siūlomos direktyvos įgyvendinimas bus peržiūrimas per trejus metus nuo jos įsigaliojimo ir Komisija po šios peržiūros pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą. Šioje ataskaitoje bus įvertinta, koku mastu valstybės narės ėmėsi direktyvai įgyvendinti būtinų priemonių. Direktyvos poveikio ir pridėtinės vertės vertinimo ataskaitą Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks per penkerius metus nuo direktyvos įsigaliojimo.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Šis pasiūlymas dėl direktyvos suskirstytas į aštuonis skyrius:

Bendrosios nuostatos dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo (I skyrius, 1–3 straipsniai).

1 straipsnyje nustatomas dalykas, t. y. nustatomos būtiniausios taisyklės dėl turto atsekimo ir nustatymo, įšaldymo, konfiskavimo ir valdymo baudžiamosiose bylose ir sudaromos palankesnės sąlygos įgyvendinti Sąjungos ribojamąsias priemones, kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti.

2 straipsnyje apibrėžiama taikymo sritis išvardijant nusikalstamas veikas, kurioms turėtų būti taikomos šioje direktyvoje nustatytos taisyklės. Į šį sąrašą įtraukti SESV 83 straipsnyje

išvardyti nusikaltimai ir nusikaltimai, kurių apibrėžtys suderintos ES lygmeniu. Be to, straipsnis dėl taikymo srities apima tam tikrus nusikaltimus, kuriuos paprastai vykdo organizuotos nusikalstamos grupės. Be to, jis apima nusikalstamas veikas, susijusias su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu. Turto atsekimo ir nustatymo tikslais į taikymo sritį patenka nusikalstamos veikos, už kurias skiriama maksimali ne trumpesnė kaip vienu metų laisvės atėmimo bausmė.

3 straipsnyje apibrėžiamos pagrindinės turto susigrąžinimo procese vartojamos sąvokos, paliekant šiuo metu Konfiskavimo direktyvoje pateiktas apibrėžtis ir įtraukiant naujas apibrėžtis, pavyzdžiui, susijusias su atsekimo tyrimais, taip pat sąvokas „tikslinės finansinės sankcijos“ ir „Sąjungos ribojamosios priemonės“. Nuorodos į sąvoką „turtas“ turi būti suprantamos netechniniu požiūriu. Nuostatose dėl turto atsekimo ir nustatymo, įšaldymo, konfiskavimo ir valdymo vykstant procesui baudžiamosiose bylose vartojamos ir apibrėžiamos sąvokos „pajamos“, „priemonės“ ir „turtas“.

Nuostatos dėl turto atsekimo ir nustatymo (II skyrius, 4–10 straipsniai)

II skyriaus nuostatos grindžiamos SESV 87 straipsnio 2 dalimi. Šiomis nuostatomis siekiama atsekti ir nustatyti turtą baudžiamosiose bylose, taip pat sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti Sąjungos ribojamąsias priemones, kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti.

4 straipsnyje valstybės narės įpareigojamos užtikrinti turto atsekimo tyrimus, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, visų pirma tais atvejais, kai įtariama, kad nusikalstama veika gali duoti didelį ekonominį pelną, ir siekiant užkirsti kelią Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimams, juos atskleisti ar tirti.

5 straipsnyje nustatyta valstybių narių prievolė įsteigti bent vieną turto susigrąžinimo tarnybą pagal šiuo metu galiojančią Tarybos sprendimą dėl turto susigrąžinimo tarnybų. Be galiojančių taisyklių, šia nuostata dar nustatomos konkrečios turto susigrąžinimo tarnybų užduotys, tarp jų – susijusios su keitimusi informacija su kitomis turto susigrąžinimo tarnybomis kitose valstybėse narėse, be kita ko, vykdančios Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimų prevenciją, juos atskleidžiant ir tiriant. Šiame straipsnyje taip pat numatyta turto susigrąžinimo tarnybų užduotis atsekti ir nustatyti asmenų ir subjektų, kuriems taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, turtą. Šiomis aplinkybėmis turto susigrąžinimo tarnybos taip pat turėtų įgaliojimus nedelsdamos imtis veiksmų atitinkamam turtui laikinai įšaldyti.

6 straipsnyje nustatyta informacija, kurią valstybės narės turėtų tiesiogiai suteikti turto susigrąžinimo tarnyboms, kad būtų užtikrintas greitas reagavimas į kitų valstybių narių prašymus pateikti informaciją; šis aspektas nėra reglamentuojamas Tarybos sprendime dėl turto susigrąžinimo tarnybų.

7 straipsnyje numatytos konkrečios apsaugos priemonės, susijusios su prieiga prie informacijos. Šia nuostata siekiama užtikrinti, kad nacionalinės valdžios institucijos turėtų prieigą prie informacijos pagal principą „būtina žinoti“, laikydamosi būtinų saugumo ir konfidencialumo taisyklių.

8 straipsnyje nustatoma kompetentingų nacionalinių institucijų prieigos prie informacijos stebėsenos sistema. Šios nuostatos tikslas – užkirsti kelią bet kokiam netinkamam elgesiui ar netinkamai prieigai prie informacijos.

9 straipsniu reglamentuojamas turto susigrąžinimo tarnybų keitimasis informacija tiek savo iniciatyva, tiek gavus prašymą, pateikiant išsamesnę informaciją, palyginti su Tarybos sprendimu dėl turto susigrąžinimo tarnybų, be kita ko, nustatant tokio keitimosi tikslus, būtiniausią informaciją, kuri turi būti įtraukta į tarpvalstybinius prašymus, keitimosi informacija kanalą (SIENA) ir atsisakymo priežastis.

10 straipsnyje nustatyti atsakymo į prašymus pateikti informaciją terminai nekeičiant terminų, nustatytų Tarybos sprendime dėl turto susigrąžinimo tarnybų, kuriame daroma nuoroda į Tarybos pamatiniame sprendime 2006/960/TVR¹⁷ nustatytus terminus. Šia nuostata reglamentuojami du scenarijai, t. y. įprasti prašymai, į kuriuos turėtų būti atsakyta per septynias dienas, ir skubūs prašymai, kurie turėtų būti išnagrinėti per aštuonias valandas.

Nuostatos dėl turto įšaldymo ir konfiskavimo (III skyrius, 11–18 straipsniai).

Nuostatos dėl įšaldymo ir konfiskavimo grindžiamos SESV 83 straipsniu. Todėl III skyriaus nuostatos taikomos nusikalstamoms veikoms, patenkančioms į šios direktyvos 2 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalių taikymo sritį, bet netaikomos įšaldymui pagal Sąjungos ribojamąsias priemones.

11 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi būtinų priemonių užtikrinti, kad neteisėtai įgytas turtas galėtų būti greitai ir prireikus nedelsiant įšaldytas, kad būtų išvengta jo išieškojimo. Šios priemonės apima ne tik Konfiskavimo direktyvoje nustatytas priemones, bet ir galimybę turto susigrąžinimo tarnyboms imtis laikinų skubių įšaldymo priemonių, kol bus priimtas oficialus nutarimas įšaldyti. Šiame straipsnyje taip pat numatyta speciali apsaugos priemonė, kuria nustatoma, kad nutarimas įšaldyti galioja tik tiek laiko, kiek būtina, o turtas, jei jis nėra konfiskuotas, turėtų būti nedelsiant grąžintas.

12 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės sudarytų sąlygas konfiskuoti nusikaltimo priemones ir nusikalstamu būdu įgytas pajamas po to, kai buvo priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis, ir sudarytų sąlygas konfiskuoti turtą, lygiavertį nusikalstamu būdu įgytoms pajamoms (standartinis ir vertės konfiskavimas, kaip nustatyta galiojančiose ES taisyklėse).

13 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės sudarytų sąlygas konfiskuoti turtą, kurį kaltinamasis arba įtariamasis perdavė trečiajam asmeniui siekdamas išvengti konfiskavimo (konfiskavimas iš trečiųjų asmenų, kaip nustatyta Konfiskavimo direktyvoje). Toks konfiskavimas pateisinamas tik tuo atveju, jei trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti, kad turtas buvo perduotas šiuo tikslu. Nuostatose išdėstytos aplinkybės, kurios yra svarbios atliekant šį vertinimą.

14 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės sudarytų sąlygas konfiskuoti nuteisto asmens turtą, kai valstybės narės nacionalinis teismas yra įsitikinęs, kad turtas yra gautas iš

¹⁷ 2006 m. gruodžio 18 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2006/960/TVR dėl keitimosi informacija ir žvalgybos informacija tarp Europos Sąjungos valstybių narių teisėsaugos institucijų supaprastinimo (OL L 386, 2006 12 29, p. 89).

nusikalstamos veiklos (išplėstinis konfiskavimas). Atlikdamas vertinimą nacionalinis teismas turėtų atsižvelgti į visas bylos aplinkybes, įskaitant tai, kad turto vertė yra neproporcinga nuteistojo teisėtoms pajamoms. Palyginti su Konfiskavimo direktyva, ši galimybė turėtų būti taikoma visiems nusikaltimams, patenkantiems į šios direktyvos taikymo sritį.

15 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės numatytą galimybę konfiskuoti turtą, kai yra visi nusikalstamos veikos įrodymai, tačiau apkaltinamasis nuosprendis negali būti priimtas dėl tam tikrų aplinkybių. Šios aplinkybės apima ne tik ligą ir pasislėpimą (jau įtrauktą į Konfiskavimo direktyvą), bet ir įtariamojo ar kaltinamojo mirtį, taip pat imunitetą ar amnestiją, arba tai, kad baigėsi nacionalinėje teisėje nustatyti terminai. Nusikalstamos veikos apima tik tas nusikalstamas veikas, už kurias maksimali laisvės atėmimo bausmė yra ne trumpesnė kaip 4 metai.

16 straipsnyje numatyta nauja konfiskavimo galimybė, kai turtas išaldomas remiantis įtarimu dėl dalyvavimo organizuotų nusikaltėlių veikloje ir kai konfiskavimas pagal kitas direktyvos nuostatas yra neįmanomas. Pagal šį straipsnį turėtų būti įmanoma konfiskuoti turtą tik tuo atveju, jei nacionalinis teismas yra įsitikinęs, kad atitinkamas turtas gautas iš nusikalstamos veiklos. Ši išvada turi būti grindžiama visapusišku visų bylos aplinkybių vertinimu, įskaitant tai, ar turto vertė yra neproporcinga teisėtoms savininko pajamoms. Nusikalstamos veikos apima tik tas nusikalstamas veikas, už kurias maksimali laisvės atėmimo bausmė yra ne trumpesnė kaip 4 metai.

17 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės, siekdamos užtikrinti veiksmingą nutarimo konfiskuoti turtą vykdymą, užtikrintų turto atsekimo tyrimus po apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo. Be to, šiame straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės apsvaistytą galimybę konfiskuotą turtą panaudoti viešaisiais ar socialiniais tikslais. Abi nuostatos grindžiamos atitinkamomis Konfiskavimo direktyvos nuostatomis.

18 straipsniu, panašiai, kaip atitinkama Konfiskavimo direktyvos nuostata, siekiama užtikrinti, kad konfiskavimo priemonės, nedarytų poveikio aukų teisei į žalos atlyginimą.

Nuostatos dėl turto valdymo (IV skyrius, 19–21 straipsniai)

Nuostatos dėl valdymo grindžiamos SESV 83 straipsniu. Todėl IV skyriaus nuostatos taikomos nusikalstamoms veikoms, nurodytoms šios direktyvos 2 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse, bet netaikomos išaldymui pagal ES ribojamąsias priemones.

19 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų veiksmingą išaldyto ar konfiskuoto turto valdymą iki jo perleidimo. Išsamiau paaiškinant šio bendrojo reikalavimo taikymo sritį (kaip panašiai nustatyta atitinkamoje Konfiskavimo direktyvos nuostatoje), šios nuostatos tikslas – išsaugoti turto vertę ir kuo labiau sumažinti valdymo išlaidas. Kad būtų pasiektas šis tikslas, valstybės narės turi atlikti preliminarų išlaidų, kurios bus patirtos valdant turtą (planavimas prieš areštą), vertinimą.

20 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės numatytą galimybę perduoti arba parduoti išaldytą turtą prieš priimant nutarimą konfiskuoti turtą (toliau – išankstinis pardavimas). Šia nuostata taip pat patikslinama šios bendros prievolės taikymo sritis (kaip nustatyta Konfiskavimo direktyvoje), pagal kurią reikalaujama, kad tam tikromis aplinkybėmis išankstinis pardavimas būtų vykdomas siekiant išvengti turto vertės praradimo arba valdymo

išlaidų tapimo neproporcingomis. Šiam reikalavimui taikomos įvairios apsaugos priemonės teisėtiems asmenims, kuriam taikoma priemonė, interesams apsaugoti. Šios apsaugos priemonės apima ne tik bendrąsias apsaugos priemones, bet ir teisę būti išklausytam prieš priimančią sprendimą dėl išankstinio pardavimo. Šios taisyklės taikomos tik turtui, nustatytam įgyvendinant Sąjungos ribojamąsias priemones, kuris buvo įšaldytas dėl baudžiamųjų kaltinimų, pavyzdžiui, Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimo. Be to, 20 straipsnyje numatyta galimybė įšaldyto turto valdymo išlaidas priskirti tikrajam savininkui.

21 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės įsteigtų bent vieną turto valdymo tarnybą, o turto valdymo tarnybų užduotys nustatomos tiksliau, palyginti su atitinkamomis Konfiskavimo direktyvos nuostatomis.

Nuostatos dėl apsaugos priemonių (V skyrius, 22–24 straipsniai)

Nuostatos dėl apsaugos priemonių grindžiamos SESV 82 straipsnio 2 dalimi. Todėl V skyriaus nuostatos taikomos nusikalstamoms veikoms, patenkančioms į šios direktyvos 2 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalių taikymo sritį.

Šiame skirsnyje numatytos apsaugos priemonės apskritai grindžiamos dabartinėmis Konfiskavimo direktyvos nuostatomis, kartu pateikiant papildomų paaiškinimų, kuriais didinamas apsaugos priemonių veiksmingumas ir atnaujinamos apsaugos priemonės, kad jos atitiktų naujas duomenų apsaugos taisykles.

22 straipsniu siekiama užtikrinti, kad asmenys, kuriems taikomos priemonės, būtų informuojami apie priimtas įšaldymo ir konfiskavimo priemones, įskaitant jų priėmimo priežastis.

23 straipsnyje nustatyti konkretesni reikalavimai, kuriais užtikrinama, kad būtų galima pasinaudoti veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis dėl priemonių, kurių imtasi remiantis šios direktyvos nuostatomis. Tai apima ir teisę turėti advokatą.

Nuostatos dėl turto susigrąžinimo strateginės programos (VI skyrius, 24–27 straipsniai)

Dauguma šio skirsnio nuostatų yra naujos, jomis siekiama užtikrinti, kad bendras turto susigrąžinimo ir konfiskavimo procesas būtų veiksmingesnis.

24 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės priimtų nacionalinę turto susigrąžinimo strategiją ir ją atnaujintų kas penkerius metus. Nacionalinė strategija turėtų būti priemonė, kuria vadovaudamasi valstybės narės galėtų nustatyti priemones, kuriomis būtų stiprinamos turto susigrąžinimo procese dalyvaujančių nacionalinių institucijų pastangos, užtikrinamas ir palengvinamas bendradarbiavimas bei koordinavimas ir vertinama pažanga. Tuo tikslu strategijoje turėtų būti išdėstyti tikslai, poreikiai, susiję su ištekliais (įskaitant mokymą), taip pat atitinkamų nacionalinių institucijų bendradarbiavimo mechanizmai.

25 straipsnyje valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad visų pirma turto susigrąžinimo tarnybos ir turto valdymo tarnybos turėtų reikiamų išteklių savo užduotims atlikti.

26 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės sukurtų centralizuotą registrą, kuriame būtų saugoma atitinkama informacija apie įšaldytą, valdomą ir konfiskuotą turtą. Turto susigrąžinimo tarnybos, turto valdymo tarnybos ir kitos institucijos, kurioms pavesta atsekti ir nustatyti ar valdyti turtą, turėtų turėti prieigą prie šio registro.

27 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės rinktų statistinius duomenis apie priemones, kurių imtasi remiantis šia direktyva, ir kasmet perduotų tokius duomenis Komisijai. Patikimi ir išsamūs statistiniai duomenys yra būtini siekiant tinkamai įvertinti pagal šią direktyvą priimtų priemonių veiksmingumą. Šiuo straipsniu Komisijai suteikiami įgaliojimai prireikus priimti deleguotuosius aktus dėl rinktinės informacijos ir metodikos.

Nuostatos dėl turto susigrąžinimo tarnybų ir ES įstaigų, agentūrų bei trečiųjų šalių bendradarbiavimo (VII skyrius, 28 ir 29 straipsniai)

Nuostatos dėl bendradarbiavimo yra naujos ir atspindi tikslą sukurti visapusišką teisinę sistemą, apimančią visus svarbius turto susigrąžinimo aspektus.

28 straipsniu siekiama užtikrinti turto susigrąžinimo tarnybų ir Europos prokuratūros, Europolo ir Eurojusto bendradarbiavimą, kad būtų lengviau atsekti ir nustatyti turtą, kuris gali būti konfiskuotas. Straipsnyje taip pat nustatyta, kad turto susigrąžinimo tarnybos prireikus turės bendradarbiauti su Europolu ir Eurojustu, kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti.

29 straipsniu siekiama užtikrinti turto susigrąžinimo tarnybų, taip pat turto valdymo tarnybų ir jų partnerių trečiosiose šalyse bendradarbiavimą. Turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimas apima atvejus, kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti.

Baigiamosios nuostatos (VIII skyrius, 30–37 straipsniai)

Šiame skirsnyje nagrinėjami tam tikri teisiniai ir techniniai klausimai. Pirmiausia jame Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, laikantis straipsnyje nustatytų sąlygų (30 straipsnis). Antra, jame reikalaujama, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie paskirtas kompetentingas institucijas ir atitinkamus kontaktinius centrus pagal šios direktyvos 5 ir 21 straipsnius (31 straipsnis). Be to, šiame skyriuje pateikiama nuostata dėl perkėlimo į nacionalinę teisę (32 straipsnis) ir numatoma Komisijos prievolė teikti Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos įgyvendinimo ir vėlesnio vertinimo ataskaitas (33 straipsnis). Skyriuje paaiškinamas ryšys su kitomis teisinėmis priemonėmis (34 straipsnis) ir numatoma pakeisti penkis galiojančius teisės aktus (35 straipsnis); Tarybos sprendimas dėl turto susigrąžinimo tarnybų tebebūtų privalomas tik Danijai, siekiant užtikrinti, kad bendradarbiavimas su Danijos turto susigrąžinimo tarnybomis ir toliau būtų reglamentuojamas atitinkamu ES *acquis*. Galiausiai šiame skirsnyje pateikiamos įsigaliojimo (36 straipsnis) ir adresatų (37 straipsnis) taisyklės.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA**dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 82 straipsnio 2 dalį, 83 straipsnio 1 ir 2 dalis ir 87 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavę nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁸,

laikydami įprastą teisėkūros procedūrą,

kadangi:

- (1) Europolo 2021 m. Sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinime (SOCTA) atkreiptas dėmesys į didėjančią organizuoto nusikalstamumo ir nusikaltėlių infiltracijos grėsmę. Didelių pajamų iš organizuoto nusikalstamumo, kurios kasmet sudaro ne mažiau kaip 139 mlrd. EUR ir kurios vis dažniau plaunamos per lygiagrečią pagrindinę finansų sistemą, prieinamumas kelia didelę grėsmę ekonomikos ir visuomenės sąžiningumui ir kenkia teisei valstybei bei pagrindinėms teisėms. 2021–2025 m. ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategija siekiama spręsti šias problemas skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą, remiant veiksmingus nusikaltėlių tinklų tyrimus, naikinant nusikalstamu būdu įgytas pajamas ir užtikrinant, kad teisėsauga ir teisminės institucijos būtų pritaikytos skaitmeniniam amžiui;
- (2) pagrindinis tarpvalstybinių organizuotų nusikaltimų, įskaitant didelės rizikos nusikaltėlių tinklus, motyvas yra finansinė nauda. Todėl, siekiant kovoti su didele organizuoto nusikalstamumo keliama grėsme, kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteiktos priemonės veiksmingai atsekti ir nustatyti, įšaldyti, konfiskuoti ir valdyti nusikaltimo priemones, nusikalstamu būdu įgytas pajamas bei turtą, gautą iš nusikalstamos veiklos;
- (3) kad turto susigrąžinimo sistema būtų veiksminga, reikia greitai atsekti ir nustatyti nusikaltimo priemones ir nusikalstamu būdu įgytas pajamas, taip pat turtą, kuris, įtariama, yra nusikalstamos kilmės. Tokios pajamos, nusikaltimo priemonės ir turtas turėtų būti įšaldyti, kad būtų užkirstas kelias jų dingimui, o po to jis turėtų būti konfiskuotas pasibaigus baudžiamajam procesui. Kad turto susigrąžinimo sistema būtų veiksminga, taip pat reikia veiksmingai valdyti įšaldytą ir konfiskuotą turtą, kad būtų išlaikyta jo vertė valstybei arba siekiant restitucijos aukoms;
- (4) dabartinę Sąjungos pajamų, nusikaltimo priemonių ir turto atsekimo ir nustatymo, įšaldymo, konfiskavimo ir valdymo bei turto susigrąžinimo tarnybų teisinę sistemą

¹⁸ OL C , , p. .

sudaro Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES¹⁹, Tarybos sprendimas 2007/845/TVR²⁰ ir Tarybos pamatinis sprendimas 2005/212/TVR²¹. Komisija įvertino Direktyvą 2014/42/ES ir Tarybos sprendimą 2007/845/TVR ir padarė išvadą, kad pagal dabartinę sistemą nevisiškai pasiektas politikos tikslas kovoti su organizuotu nusikalstamumu susigrąžinant jo pelną;

- (5) todėl dabartinė teisinė sistema turėtų būti atnaujinta, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos ir užtikrintas veiksmingas turto susigrąžinimo ir konfiskavimo darbas visoje Sąjungoje. Tuo tikslu direktyvoje turėtų būti nustatytos būtiniausios taisyklės dėl turto atsekimo ir nustatymo, įšaldymo, konfiskavimo ir valdymo vykstant procesui baudžiamosiose bylose. Šiomis aplinkybėmis procesas baudžiamosiose bylose yra autonominė Sąjungos teisės sąvoka, išaiškinta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, nepaisant Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos. Ši sąvoka apima visų rūšių nutarimus įšaldyti ir konfiskuoti turtą, priimtus po teismo proceso, susijusio su nusikalstama veika. Ji apima ir kitų rūšių nutarimus, kurie priimami nesant galutinio apkaltinamojo nuosprendžio. Procesas baudžiamosiose bylose taip pat galėtų apimti policijos ir kitų teisėsaugos institucijų vykdomus nusikalstamų veikų tyrimus. Būtina stiprinti kompetentingų institucijų gebėjimus atimti iš nusikaltėlių pajamas iš nusikalstamos veiklos. Šiuo tikslu turėtų būti nustatytos taisyklės, kuriomis būtų gerinamas turto atsekimas ir nustatymas, taip pat įšaldymo pajėgumai, gerinamas įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymas, stiprinamos priemonės, skirtos nusikaltimo priemonėms, nusikalstamu būdu įgytoms pajamoms ir turtui, gautam iš nusikalstamų organizacijų nusikalstamos veiklos, konfiskuoti, ir gerinamas bendras turto susigrąžinimo sistemos veiksmingumas;
- (6) be to, precedento neturinčių ir daug apimančių Sąjungos ribojamųjų priemonių, kurias paskatino Rusijos invazija į Ukrainą, priėmimas parodė, kad reikia sustiprinti pastangas užtikrinti veiksmingą tiek sektorinių, tiek individualių Sąjungos ribojamųjų priemonių įgyvendinimą visoje Sąjungoje. Nors Sąjungos ribojamosios priemonės nėra baudžiamojo pobūdžio ir nusikalstamas elgesys nėra būtinoji jų nustatymo sąlyga, jos taip pat grindžiamos lėšų įšaldymu (t. y. tikslinėmis finansinėmis sankcijomis) ir sektorinėmis priemonėmis, todėl jas turėtų būti lengviau taikyti turint geresnius turto nustatymo ir atsekimo pajėgumus. Šiuo tikslu turėtų būti nustatytos taisyklės, kuriomis būtų veiksmingiau nustatomas ir atsekamas turtas, priklausantis asmenims ir subjektams, kuriems taikomos tokios ribojamosios priemonės, arba jų kontroliuojamas, ir būtų skatinamas glaudesnis tarptautinis turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimas su jų partneriais trečiosiose šalyse. Tačiau šioje direktyvoje, ypač III ir IV skyriuose, numatytos su įšaldymu ir konfiskavimu susijusios priemonės taikomos tik tais atvejais, kai turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos, pavyzdžiui, dėl ES ribojamųjų priemonių pažeidimo. Šia direktyva nereglamentuojamas lėšų ir ekonominių išteklių įšaldymas taikant Sąjungos ribojamąsias priemones;

¹⁹ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų įšaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje (OL L 127, 2014 4 29, p. 39).

²⁰ 2007 m. gruodžio 6 d. Tarybos sprendimas 2007/845/TVR dėl valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimo nusikalstamu būdu įgytų pajamų bei kito susijusio turto paieškos ir nustatymo srityje (OL L 332, 2007 12 18, p. 103).

²¹ 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/212/TVR dėl nusikalstamu būdu įgytų lėšų, nusikaltimo priemonių ir turto konfiskavimo, OL L 68, 2005 3 15, p. 49.

- (7) priemonės, kuriomis siekiama didinti atitinkamo turto, susijusio su asmenimis ar subjektais, kuriems taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, atsekimo ir nustatymo pajėgumus, taip pat papildomos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad toks turtas nebūtų perduotas arba paslėptas siekiant išvengti Sąjungos ribojamųjų priemonių, padeda užkirsti kelią galimiems Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimams ir juos atskleisti, taip pat stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą tiriant galimas nusikalstamas veikas;
- (8) taisyklėmis turėtų būti palengvintas tarpvalstybinis bendradarbiavimas suteikiant kompetentingoms institucijoms reikiamus įgaliojimus ir išteklius, kad jos galėtų greitai ir veiksmingai reaguoti į kitų valstybių narių institucijų prašymus. Nuostatos, kuriomis nustatomos taisyklės dėl ankstyvo atsekimo ir nustatymo, skubių įšaldymo veiksmų arba efektyvaus valdymo, padeda gerinti turto susigrąžinimo tarpvalstybiniu mastu galimybes. Atsižvelgiant į visuotinį visų pirma organizuoto nusikalstamumo pobūdį, taip pat reiktų stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis;
- (9) dėl įvairaus nusikalstamų organizacijų, dalyvaujančių įvairioje neteisėtoje veikloje įvairiose rinkose, pobūdžio ir sisteminio bei į pilną orientuoto bendradarbiavimo, norint veiksmingai kovoti su organizuotu nusikalstamumu, reikia, kad įšaldymo ir konfiskavimo priemonės būtų galima taikyti pilnai, gautam iš visų nusikalstamų veikų, kurias daro organizuotos nusikalstamos grupės. Šie nusikaltimai apima 83 straipsnio 1 dalyje išvardytas nusikaltimų sritis, įskaitant neteisėtą prekybą ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis, kaip apibrėžta Protokole prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančiame Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, kurios šalis yra Sąjunga. Be 83 straipsnio 1 dalyje išvardytų nusikaltimų, direktyvos taikymo sritis taip pat turėtų apimti visus nusikaltimus, kurių apibrėžtys yra suderintos ES lygmeniu, įskaitant sukčiavimą, kenkiantį Europos Sąjungos finansiniams interesams, atsižvelgiant į didėjančią organizuotų nusikalstamų grupuočių dalyvavimą darant tokius nusikaltimus. Į direktyvos taikymo sritį taip pat turėtų būti įtraukti nusikaltimai aplinkai, kurie yra viena iš pagrindinių organizuotų nusikalstamų grupių verslo sričių ir kurie dažnai yra susiję su pinigų plovimu arba su atliekomis ir liekanomis, susidariusiomis narkotikų gamybos ir neteisėtos prekybos metu. Padėjimas neteisėtai atvykti ir apsigyventi yra viena iš pagrindinių organizuotų nusikalstamų grupių verslo sričių ir paprastai yra susijęs su prekyba žmonėmis;
- (10) kitiems nusikalstamos organizacijos padarytiems nusikaltimams tenka esminis vaidmuo gaunant pajamų ir sudarant sąlygas vykdyti tolesnius nusikaltimus, įskaitant sunkius tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimus. Tokie dalyvaujant nusikalstamoje organizacijoje padaromi nusikaltimai turėtų būti įtraukti į direktyvos taikymo sritį. Gaminų klastojimas bei piratavimas yra susiję su pinigų plovimu ir dokumentų klastojimu ir kelia grėsmę bendrosios rinkos veikimui bei sąžiningai konkurencijai. Neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarinius daiktus ir meno kūrinius, dažnai yra susijusi su pinigų plovimu ir yra svarbus organizuotų nusikalstamų grupių finansavimo šaltinis. Administracinių dokumentų, įskaitant banko dokumentus arba tapatybės nustatymo dokumentus, klastojimas ir prekyba jais yra viena iš pagrindinių priemonių, kuriomis sudaromos pinigų plovimo, prekybos žmonėmis ar neteisėto migrantų gabenimo sąlygos, todėl ji turėtų būti įtraukta į šios direktyvos taikymo sritį. Kiti nusikaltimai, kurie dažnai vykdomi organizuotoje nusikalstamoje grupėje, be kita ko, yra žmogžudystė arba sunkus kūno sužalojimas, taip pat neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais, kurie yra organizuotų nusikalstamų grupių pajamų šaltinis vykdant užsakomasias žmogžudystes, bauginimą

ir prekybą žmonėmis. Panašiai ir pagrobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ar įkaitų ėmimas, reketavimas ir turto prievartavimas taip pat naudojami kaip pajamų šaltinis renkant išpirkas arba kaip bauginimo taktika priešininkų atžvilgiu. Organizuotas ar ginkluotas apiplėšimas yra viena iš dažniausiai pasitaikančių formų, kuriomis siekiama gauti pelno organizuotoms nusikalstamoms grupėms, ir dažnai jis vykdomas kartu su kitais nusikaltimais, visų pirma neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais. Be to, prekyba vogtomis transporto priemonėmis gali ne tik duoti pelno, bet ir sudaryti sąlygas nusikaltimui, kuriuo suteikiamos reikiamos priemonės, kad būtų galima įvykdyti kitus nusikaltimus. Dar labai svarbu į direktyvos taikymo sritį įtraukti mokestinius nusikaltimus, vykdomus dalyvaujant nusikalstamoje organizacijoje, nes šis konkretus nusikaltimas yra galimybių suteikiantis pelno šaltinis, ypač kai jis vykdomas tarpvalstybiniu mastu. Tipiški metodai, naudojami mokestiniam sukčiavimui ar mokesčių slėpimui vykdyti, yra naudojimas tarpvalstybinėmis įmonių struktūromis ar panašiais dariniais, siekiant apgaulingai gauti mokesčių lengvatų ir susigrąžinti mokesčius, nuslėpti turtą ar pelną, sujungti teisėtą pelną ar turtą su neteisėtu pelnu ar turtu arba perduoti juos kitiems subjektams užsienyje siekiant nuslėpti jų kilmę arba (tikrąją) nuosavybę;

- (11) [siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos ribojamųjų priemonių įgyvendinimą, būtina išplėsti direktyvos taikymo sritį, kad ji apimtų Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus];
- (12) siekiant surinkti turtą, kuris gali būti pertvarkytas ir perduotas siekiant nuslėpti jo kilmę, ir siekiant užtikrinti apibrėžčių suderinimą ir aiškumą visoje Sąjungoje, turtas, kuris gali būti įšaldytas ir konfiskuotas, turėtų būti apibrėžtas plačiai. Jis turėtų apimti teisinius dokumentus arba dokumentus, patvirtinančius nuosavybės teisę arba interesą į turtą, kuris turi būti įšaldytas ir konfiskuojamas, įskaitant, pavyzdžiui, finansines priemones, arba dokumentus, dėl kurių gali kilti kreditorių reikalavimų ir kuriuos paprastai turi asmuo, kuriam taikomos atitinkamos procedūros, taip pat patikos fondai. Šia direktyva nedaromas poveikis esamoms nacionalinėms teisinių dokumentų ar raštų, patvirtinančių nuosavybės teisę arba interesą į turtą, saugojimo procedūroms, kaip jas taiko kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos ar viešosios įstaigos, vadovaudamosi nacionaline teise. Apibrėžtis turėtų apimti visų rūšių turtą, įskaitant kriptoturtą;
- (13) siekiant surinkti turtą, kuris gali būti pertvarkytas ir perduotas siekiant nuslėpti jo kilmę, ir siekiant užtikrinti apibrėžčių suderinimą ir aiškumą visoje Sąjungoje, turėtų būti nustatyta plati nusikalstamu būdu įgytų pajamų apibrėžtis, kuri apimtų tiesiogines pajamas iš nusikalstamos veiklos ir visą netiesioginę naudą, įskaitant vėlesnį tiesioginių pajamų reinvestavimą ar pertvarkymą, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1805²² pateiktų apibrėžčių. Taigi, pajamos turėtų apimti bet kokį turtą, taip pat tą, kuris buvo visiškai ar iš dalies pertvarkytas ar pakeistas į kitą turtą, arba tą, kuris buvo sumaišytas su turtu, gautu iš teisėtų šaltinių, neviršijant sumaišytųjų pajamų nustatytos vertės. Jis taip pat turėtų apimti pajamas ar kitą naudą, gautą iš nusikalstamu būdu įgytų pajamų arba iš turto, į kurį arba su kuriuo buvo pertvarkytos, pakeistos ar sumaišytos tokios pajamos;
- (14) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, turto atsekimas ir nustatymas ankstyvame nusikalstamos veikos tyrimo etape yra labai

²² 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1805 dėl nutarimų įšaldyti ir nutarimų konfiskuoti turtą tarpusavio pripažinimo (OL L 303, 2018 11 28, p. 1).

svarbus, kad būtų galima užtikrinti greitą nusikaltimo priemonių, pajamų ar turto, kuris vėliau galėtų būti konfiskuotas, įskaitant turtą, susijusį su nusikalstama veikla ir esantį kitose jurisdikcijose, nustatymą. Siekiant užtikrinti, kad visose valstybėse narėse finansų tyrimams būtų teikiamas pakankamas prioritetas, kad būtų galima kovoti su tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimais, būtina reikalauti, kad kompetentingos institucijos pradėtų turto atsekimą nuo to momento, kai kyla įtarimų dėl nusikalstamos veiklos, kuri gali duoti didelės ekonominės naudos;

- (15) be to, siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms, susijusioms su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu, jas atskleisti ar tirti, turėtų būti pradėti tyrimai, kuriais siekiama atsekti ir nustatyti turtą. Tuo tikslu turto susigrąžinimo tarnyboms turėtų būti suteikti įgaliojimai atsekti ir nustatyti asmenų ar subjektų, kuriems taikomos tikslinės finansinės sankcijos, turtą. Turto susigrąžinimo tarnyboms turėtų būti suteikti įgaliojimai nustačius turtą laikinai jį išaldyti, siekiant užtikrinti, kad turtas nedingtų;
- (16) dėl tarpvalstybinio organizuotų nusikalstamų grupių naudojamų lėšų pobūdžio valstybės narės turėtų greitai keistis informacija, pagal kurią gali būti nustatomos nusikaltimo priemonės ir nusikalstamu būdu įgytos pajamos bei kitas nusikaltėliams arba asmenims ar subjektams, kuriems taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, priklausantis arba jų kontroliuojamas turtas. Tuo tikslu būtina suteikti turto susigrąžinimo tarnyboms įgaliojimus atsekti ir identifikuoti turtą, kuris vėliau gali būti konfiskuotas, užtikrinti, kad jos galėtų aiškiomis sąlygomis gauti būtiną informaciją, ir nustatyti skubaus keitimosi informacija tarpusavyje savo iniciatyva arba gavus prašymą taisykles. Skubiais atvejais, kai kyla turto išėikvojimo pavojus, atsakymai į informaciją turėtų būti pateikti kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 8 valandas;
- (17) kad galėtų atlikti veiksmingus turto atsekimo tyrimus ir greitai reaguoti į tarpvalstybinius prašymus, turto susigrąžinimo tarnybos turėtų turėti prieigą prie informacijos, pagal kurią jos galėtų nustatyti turto, dėl kurio gali būti priimtas nutarimas išaldyti arba konfiskuoti turtą, buvimą, nuosavybę ar kontrolę. Todėl turto susigrąžinimo tarnybos turėtų turėti prieigą prie atitinkamų duomenų, pavyzdžiui, fiskalinių duomenų, nacionalinių pilietybės ir gyventojų registrų, komercinių duomenų bazių ir socialinės apsaugos informacijos. Tai turėtų apimti teisėsaugos informaciją, kai tokie duomenys kaip nuosprendžių registrai, transporto priemonių sulaikymas, turto krata ir ankstesni teisiniai veiksmai, pavyzdžiui, nutarimai išaldyti ir konfiskuoti turtą arba grynujų pinigų areštas, gali būti vertingi nustatant atitinkamą turtą. Prieigai prie informacijos turėtų būti taikomos specialios apsaugos priemonės, kuriomis užkertamas kelias piktnaudžiavimui prieigos teisėmis. Šios apsaugos priemonės neturėtų daryti poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680 25 straipsniui²³. Tiesioginė ir neatidėliotina prieiga prie šios informacijos neužkerta kelio valstybėms narėms nustatyti, kad prieigai taikomos procesinės apsaugos priemonės, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje, kartu tinkamai atsižvelgiant į poreikį, kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų greitai atsakyti į tarpvalstybinius prašymus. Procesinių apsaugos priemonių, susijusių su prieiga prie duomenų bazių, įgyvendinimas neturėtų daryti poveikio turto susigrąžinimo tarnybų gebėjimui reaguoti į kitų valstybių narių

²³ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

prašymus, ypač skubių prašymų atveju. Prieiga prie atitinkamų duomenų bazių ir registrų pagal šią direktyvą turėtų papildyti prieigą prie banko sąskaitos informacijos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1153²⁴ ir prie informacijos apie tikruosius savininkus pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/849²⁵;

- (18) siekiant užtikrinti informacijos, kuria keičiasi turto susigrąžinimo tarnybos, saugumą, bet kokiam turto susigrąžinimo tarnybų bendravimui pagal šią direktyvą turėtų būti privaloma naudoti Saugaus keitimosi informacija tinklo programą (SIENA), kurią pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/794²⁶ valdo Europolas. Todėl, kad galėtų vykdyti visas šia direktyva pavestas užduotis, visos turto susigrąžinimo tarnybos turėtų turėti galimybę tiesiogiai naudotis SIENA;
- (19) šioje direktyvoje nurodytos įšaldymo ir konfiskavimo sąvokos yra savarankiškos sąvokos, kurios neturėtų kliudyti valstybėms narėms įgyvendinti šią direktyvą pasitelkiant priemones, kurios pagal nacionalinę teisę būtų laikomos sankcijomis ar kitų rūšių priemonėmis;
- (20) konfiskavimo rezultatas – galutinis turto paėmimas. Tačiau turto išsaugojimas gali būti būtina konfiskavimo sąlyga ir dažnai yra būtinas veiksmingam nutarimo konfiskuoti turtą vykdymui. Turtas išsaugomas pasitelkiant įšaldymą. Kad turtas neišnyktų, kol taps įmanoma priimti nutarimą įšaldyti turtą, valstybių narių kompetentingoms institucijoms, įskaitant turto susigrąžinimo tarnybas, turėtų būti suteikti įgaliojimai nedelsiant imtis veiksmų tokiam turtui apsaugoti;
- (21) kadangi nutarimais įšaldyti turtą ribojama teisė į nuosavybę, tokios laikinosios priemonės neturėtų būti taikomos ilgiau, nei būtina siekiant išsaugoti turtą, kad prireikus vėliau pastarąjį būtų galima konfiskuoti. Tuo tikslu gali būti reikalinga nacionalinio teismo peržiūra siekiant įsitikinti, ar tikslas užkirsti kelią turto išnykimui tebėra aktualus;
- (22) įšaldymo priemonėmis neturėtų būti daromas poveikis galimybei vykstant procesui tam tikrą turtą laikyti įrodymais, jeigu galiausiai jo atžvilgiu būtų įmanoma veiksmingai įvykdyti nutarimą konfiskuoti turtą. Baudžiamajame procese turtas gali būti įšaldytas taip pat tam, kad prireikus vėliau būtų galima atlikti jo restituciją arba užtikrinti nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimą;
- (23) taikant konfiskavimo priemones, kuriomis valdžios institucijoms sudaromos sąlygos atimti iš nusikaltėlių tiesiogiai iš nusikaltimų gautas pajamas ar nusikaltimo priemones, po galutinio apkaltinamojo nuosprendžio dar būtina sudaryti sąlygas konfiskuoti turtą, kurio vertė yra lygiavertė tokioms pajamoms ar nusikaltimo priemonėms, siekiant surinkti turtą, kurio vertė yra lygiavertė nusikalstamu būdu įgytoms pajamoms ir nusikaltimo priemonėms, kai tokių pajamų ir nusikaltimo

²⁴ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1153, kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR (OL L 186, 2019 7 11, p. 122).

²⁵ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849, dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2018/843 (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

²⁶ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europol), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53).

priemonių buvimo vietos neįmanoma nustatyti. Valstybės narės gali atitinkamai pagal nacionalinę teisę savo nuožiūra numatyti, kad tokios pat vertės turto konfiskavimas yra tiesioginiam konfiskavimui subsidiari arba alternatyvi priemonė;

- (24) tokia praktika, kai įtariamasis arba kaltinamasis, siekdamas išvengti konfiskavimo, turtą perleidžia apie nusikalstamą veiką žinančiam trečiajam asmeniui, yra įprasta ir plačiai paplitusi. Trečiojo asmens įsigijimas – tai atvejai, kai, pavyzdžiui, trečiasis asmuo iš įtariamojo ar kaltinamojo tiesiogiai ar netiesiogiai, pavyzdžiui, per tarpininką, įgijo turtą, įskaitant atvejus, kai nusikalstama veika buvo padaryta jų vardu arba jų naudai, ir kai kaltinamasis neturi turto, kurį būtų galima konfiskuoti. Tokį konfiskavimą turėtų būti galima atlikti tais atvejais, kai tretieji asmenys žinojo arba turėjo žinoti, kad perleidimo arba įsigijimo tikslas buvo išvengti konfiskavimo, remiantis konkrečiais faktais ar aplinkybėmis, įskaitant tai, kad perleista neatlygintinai arba už gerokai žemesnę nei rinkos kainą. Konfiskavimo iš trečiųjų asmenų taisyklės turėtų būti taikomos ir fiziniams, ir juridiniams asmenims, nedarant poveikio trečiųjų asmenų teisei būti išklausytiems, įskaitant teisę reikalauti atitinkamo turto nuosavybės. Bet kuriuo atveju neturėtų būti pažeidžiamos *bona fide* trečiųjų asmenų teisės;
- (25) nusikalstamos organizacijos užsiima labai įvairia nusikalstama veikla. Siekiant veiksmingai kovoti su organizuota nusikalstama veikla, gali būti atvejų, kai po apkaltinamojo nuosprendžio už nusikalstamą veiką, galinčią duoti ekonominės naudos, konfiskuojamas ne tik su konkrečiu nusikaltimu susijęs turtas, įskaitant nusikalstamu būdu įgytas pajamas ar nusikaltimo priemones, bet ir papildomas turtas, kurį teismas pripažįsta gautu iš nusikalstamos veiklos;
- (26) konfiskuoti taip pat turėtų būti įmanoma, kai teismas įsitikina, kad atitinkamos nusikaltimo priemonės, pajamos ar turtas yra gauti iš nusikalstamos veiklos, tačiau galutinis apkaltinamasis nuosprendis negali būti priimtas dėl įtariamojo ar kaltinamojo ligos, pasislėpimo ar mirties arba dėl to, kad įtariamasis arba kaltinamasis negali būti traukiamas atsakomybėn dėl imuniteto ar amnestijos, kaip numatyta nacionalinėje teisėje. Tas pats turėtų būti įmanoma tais atvejais, kai nacionalinėje teisėje nustatyti terminai yra pasibaigę, kai tokie terminai nėra pakankamai ilgi, kad būtų galima veiksmingai ištirti atitinkamas nusikalstamas veikas ir patraukti už jas baudžiamojon atsakomybėn. Tokiais atvejais konfiskuoti turtą turėtų būti leidžiama tik tuo atveju, jei nacionalinis teismas įsitikina, kad yra visi nusikalstamos veikos požymiai. Siekiant proporcingumo, turto konfiskavimas nesant prieš tai priimto apkaltinamojo nuosprendžio turėtų būti taikomas tik sunkių nusikaltimų atvejais. Neturėtų būti daromas poveikis kaltinamojo teisei būti informuotam apie procesą ir būti atstovaujama advokato;
- (27) šioje direktyvoje liga turėtų būti suprantama kaip įtariamojo ar kaltinamojo negalėjimas ilgesnį laikotarpį dalyvauti baudžiamajame procese, dėl kurio procesas negali būti tęsiamas;
- (28) dėl iš esmės neskaidraus organizuoto nusikalstamumo pobūdžio ne visada įmanoma iš nusikalstamos veiklos gautą turtą susieti su konkrečia nusikalstama veika ir konfiskuoti tokį turtą. Tokiais atvejais konfiskavimas turėtų būti įmanomas tam tikromis sąlygomis, įskaitant, visų pirma atvejus, kai: turtas išaldomas remiantis įtarimu dėl nusikalstamos organizacijos padarytų nusikaltimų, šie nusikaltimai gali duoti didelės ekonominės naudos, o teismas įsitikina, kad išaldytas turtas yra gautas iš nusikalstamos organizacijos vykdytos nusikalstamos veiklos. Šiomis sąlygomis turėtų būti užtikrinta, kad turto, nesusijusio su konkrečia nusikalstama veika, už kurią savininkas buvo nuteistas, konfiskavimas būtų taikomas tik nusikalstamų organizacijų

nusikalstamai veiklai, kuri yra sunki ir gali duoti didelės naudos. Nustatydamos, ar nusikalstamos veikos gali duoti didelės naudos, valstybės narės turėtų atsižvelgti į visas atitinkamas nusikalstamos veikos aplinkybes, įskaitant tai, ar nusikalstama veikla buvo vykdoma siekiant nuolatinio didelio pelno. Nors tai neturėtų būti išankstinė sąlyga, kad nacionalinis teismas įsitikintų, jog buvo padaryta nusikalstama veika, teismas turi įsitikinti, kad atitinkamas turtas gautas iš nusikalstamų veikų. Nustatydami, ar atitinkamas turtas gautas iš nusikalstamos veiklos, nacionaliniai teismai turėtų atsižvelgti į visas reikšmingas bylos aplinkybes, įskaitant tai, kad turtas yra labai neproporcingas teisėtoms savininko pajamoms. Tada valstybės narės turėtų įpareigoti turto savininką ir suteikti jam veiksmingą galimybę įrodyti, kad atitinkamas turtas yra gautas iš teisėtos veiklos;

- (29) siekdamos užtikrinti, kad turtas, kuriam taikomas arba gali būti taikomas nutarimas įšaldyti arba konfiskuoti turtą, išlaikytų savo ekonominę vertę, valstybės narės turėtų nustatyti veiksmingas valdymo priemones. Tokios priemonės turėtų apimti sisteminių vertinimą, kaip geriausiai išsaugoti ir optimizuoti turto vertę prieš priimant įšaldymo priemones, dar vadinamą planavimu prieš areštą;
- (30) tais atvejais, kai įšaldytas turtas yra greitai gendantis, greitai nusidėvintis arba jo išlaikymo išlaidos yra neproporcingos jo numatomai vertei konfiskavimo metu, jį yra per sunku administruoti arba jį galima lengvai pakeisti, valstybės narės turėtų sudaryti sąlygas parduoti šį turtą. Prieš priimant tokį sprendimą, turto savininkas turėtų turėti teisę būti išklausytas. Valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę iš tikrojo savininko pareikalauti padengti įšaldyto turto valdymo išlaidas, pavyzdžiui, vietoj išankstinio pardavimo nutarimo ir priėmus galutinį apkaltinamąjį nuosprendį. Šios taisyklės, įskaitant galimybę, kad įšaldyto turto valdymo išlaidas gali padengti tikrasis savininkas, taikomos turtui, nustatytam įgyvendinant Sąjungos ribojamąsias priemones, kuris buvo įšaldytas dėl baudžiamųjų kaltinimų, pavyzdžiui, dėl Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimo;
- (31) valstybės narės turėtų įsteigti turto valdymo tarnybas – specializuotas valdžios institucijas, kurioms būtų pavesta valdyti įšaldytą ir konfiskuotą turtą, siekiant veiksmingai valdyti prieš konfiskavimą įšaldytą turtą ir išsaugoti jo vertę, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl konfiskavimo. Nedarant poveikio valstybių narių vidaus administracinėms struktūroms, turto valdymo tarnybos turėtų būti vienintelė institucija, valdanti įšaldytą ar konfiskuotą turtą, arba turėtų teikti paramą decentralizuotiems subjektams pagal nacionalines valdymo struktūras ir padėti atitinkamoms valdžios institucijoms planuoti prieš areštą vykdomus veiksmus;
- (32) šia direktyva paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) bei Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (toliau – EŽTK) pripažintų principų, kaip išaiškinta Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje. Šią direktyvą reikėtų įgyvendinti remiantis tomis teisėmis ir principais;
- (33) nutarimai įšaldyti ir konfiskuoti turtą daro didelį poveikį įtariamųjų ir kaltinamųjų teisėms, o konkrečiais atvejais – trečiųjų asmenų, kurių atžvilgiu nėra vykdomas baudžiamasis persekiojimas, teisėms. Direktyvoje turėtų būti numatytos konkrečios apsaugos priemonės ir teisminės teisių gynimo priemonės, siekiant užtikrinti minėtų asmenų pagrindinių teisių apsaugą įgyvendinant šią direktyvą, laikantis teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir nekaltumo prezumpcijos, įtvirtintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 ir 48 straipsniuose;

- (34) apie įšaldymo, konfiskavimo ir išankstinio pardavimo nutarimus turėtų būti nedelsiant pranešta šaliai, kuriai šie nutarimai turi poveikį. Pranešimo apie šiuos nutarimus tikslas, be kita ko, yra sudaryti sąlygas asmeniui, kuriam taikoma priemonė, juos apskusti teisme. Todėl tokiuose pranešimuose paprastai turėtų būti nurodyta atitinkamo nutarimo priežastis ar priežastys. Šalis, kuriai taikomas toks nutarimas, turėtų turėti veiksmingą galimybę ginčyti įšaldymo, konfiskavimo ir išankstinio pardavimo nutarimus. Nutarimų konfiskuoti turtą atveju, kai yra visi nusikalstamos veikos požymiai, tačiau apkaltinamasis nuosprendis negali būti priimtas, kaltinamasis turėtų turėti galimybę būti išklaustas prieš priimant nutarimą. Tokia pati galimybė turėtų būti numatyta savininkui, kuriam taikomas nutarimas parduoti turtą prieš jį konfiskuojant;
- (35) įgyvendindamos šią direktyvą ir siekdamos užtikrinti konfiskavimo priemonių proporcingumą, valstybės narės turėtų numatyti, kad turto konfiskavimas nebūtų vykdomas tokiu mastu, kuris būtų neproporcingas atitinkamai nusikalstamai veikai. Be to, valstybės narės turėtų numatyti galimybę, kad išimtinėmis aplinkybėmis nebūtų nutarta konfiskuoti turto, jei pagal nacionalinę teisę tai sukeltų pernelyg didelių sunkumų asmeniui, kurio turtas konfiskuojamas, atsižvelgiant į atitinkamo konkretaus atvejo aplinkybes, kurios turėtų būti lemiamos. Tokios išimtinės aplinkybės turėtų būti taikomos tik tais atvejais, kai dėl jų asmeniui, kuriam taikoma priemonė, būtų labai sunku išgyventi, o atitinkamo atskiro atvejo aplinkybės turėtų būti lemiamos;
- (36) ši direktyva turėtų būti įgyvendinama nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2010/64/ES²⁷, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2012/13/ES²⁸, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2012/29/ES²⁹, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2013/48/ES³⁰, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai (ES) 2016/343³¹, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai (ES) 2016/800³² ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai (ES) 2016/1919³³;
- (37) itin svarbu, kad, tvarkant duomenis pagal šią direktyvą, pagal Sąjungos teisę būtų užtikrinta asmens duomenų apsauga. Tuo tikslu šios direktyvos taisyklės turėtų būti suderintos su Direktyva (ES) 2016/680. Visų pirma turėtų būti nurodyta, kad bet kurie asmens duomenys, kuriais keičiasi turto susigrąžinimo tarnybos, turi ir toliau priklausyti tik Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/794 II priedo B

²⁷ 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese (OL L 280, 2010 10 26, p. 1).

²⁸ 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese (OL L 142, 2012 6 1, p. 1).

²⁹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL L 315, 2012 11 14, p. 57).

³⁰ 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu (OL L 294, 2013 11 6, p. 1).

³¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo (OL L 65, 2016 3 11, p. 1).

³² 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/800 dėl procesinių garantijų vaikams, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji ar kaltinamieji (OL L 132, 2016 5 21, p. 1).

³³ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms (OL L 297, 2016 11 4, p. 1).

skirsnio 2 punkte išvardytoms duomenų kategorijoms. Asmens duomenų tvarkymui, kurį taikydamos šią direktyvą atlieka nacionalinės kompetentingos institucijos, t. y. turto susigrąžinimo tarnybos, taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680;

- (38) itin svarbu, kad visais keitimosi informacija pagal šią direktyvą atvejais pagal Sąjungos teisę būtų užtikrinta asmens duomenų apsauga. Tuo tikslu, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais, priemonėms, kurių imamasi pagal šią direktyvą, taikomos Direktyvoje (ES) 2016/680 nustatytos duomenų apsaugos taisyklės. Kai aktualu, visų pirma atsižvelgiant į turto valdymo tarnybų atliekamą asmens duomenų tvarkymą siekiant valdyti turtą, taikomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 nustatytos duomenų apsaugos taisyklės;
- (39) kad turto susigrąžinimo sistema būtų veiksminga, reikia suderintų įvairių institucijų – nuo teisėsaugos institucijų, įskaitant muitines, mokesčių administratorius ir mokesčių išieškojimo institucijas, tiek, kiek jos yra kompetentingos turto susigrąžinimo srityje, iki turto susigrąžinimo tarnybų, teisminių institucijų ir turto valdymo institucijų, įskaitant turto valdymo tarnybas, – pastangų. Siekiant užtikrinti, kad visos kompetentingos institucijos imtųsi koordinuotų veiksmų, būtina nustatyti strategiškesnį požiūrį į turto susigrąžinimą ir skatinti glaudesnę atitinkamų institucijų bendradarbiavimą, taip pat susikurti aiškią turto susigrąžinimo rezultatų apžvalgą. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų priimti ir reguliariai peržiūrėti nacionalinę turto susigrąžinimo strategiją, kuria būtų vadovaujamasi imantis veiksmų, susijusių su finansų tyrimais, atitinkamų nusikaltimo priemonių, pajamų ar turto įšaldymu ir konfiskavimu, valdymu ir galutiniu jų realizavimu. Be to, valstybės narės kompetentingoms institucijoms turėtų suteikti būtinus išteklius, kad jos galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis. Kompetentingos institucijos turėtų būti suprantamos kaip valdžios institucijos, kurioms pavesta pagal nacionalines struktūras vykdyti šioje direktyvoje nurodytas užduotis;
- (40) siekiant įvertinti turto susigrąžinimo, turto valdymo ir konfiskavimo sistemos veiksmingumą ir efektyvumą, būtina rinkti ir skelbti palyginamus statistinius duomenis apie turto įšaldymą, valdymą ir konfiskavimą;
- (41) siekiant užtikrinti nuoseklų valstybių narių požiūrį renkant statistinius duomenis, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais ši direktyva būtų papildoma nuostatomis, kuriomis patvirtinamos išsamesnės taisyklės dėl rinktinės informacijos ir statistinių duomenų rinkimo metodikos;
- (42) ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais³⁴. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

³⁴ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (43) siekdamas visapusiškiau apžvelgti veiksmus, kurių imtasi siekiant įšaldyti ir konfiskuoti turtą, valstybės narės turėtų sukurti centrinį įšaldytų, valdomų ir konfiskuotų nusikaltimo priemonių, pajamų ar turto registrą ir rinkti reikiamus statistinius duomenis apie atitinkamų priemonių įgyvendinimą. Siekiant palengvinti konkrečios bylos tvarkymą, nacionaliniu lygmeniu turėtų būti sukurti centralizuoti įšaldytų ir konfiskuotų nusikaltimo priemonių, pajamų ar turto registrai. Centralizuotų registrų sukūrimo tikslas – padėti visoms atitinkamoms valdžios institucijoms, atsakingoms už nusikalstamu būdu įgyto turto susigrąžinimą, gauti prieigą prie įrašo apie įšaldytą, konfiskuotą arba valdomą turtą nuo jo įšaldymo momento iki jo grąžinimo savininkui arba jo realizavimo. Į registrus įvesta informacija turėtų būti saugoma tik tol, kol tai būtina siekiant valdyti konkrečią bylą arba rinkti statistinius duomenis. Bylų valdymo tikslais informacija turėtų būti laikoma tik kol priėmus nutarimą konfiskuoti turtą jis galutinai realizuojamas arba kol jis grąžinamas savininkui, jei savininkas išteisinamas. Prieiga prie centralizuotuose registruose saugomos informacijos turėtų būti suteikiama tik valdžios institucijoms, atsakingoms už nusikalstamu būdu įgyto turto susigrąžinimą, pavyzdžiui, turto susigrąžinimo tarnyboms, turto valdymo tarnyboms, nacionaliniams teismams arba kitaip paskirtoms institucijoms pagal nacionalines nuostatas;
- (44) organizuotos nusikalstamos grupės veikia nepaisydamos sienų ir vis dažniau įgyja turto ne tose valstybėse narėse, kuriose yra įsikūrusios, taip pat trečiosiose šalyse. Atsižvelgiant į tarptautinį organizuoto nusikalstamumo aspektą, tarptautinis bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant susigrąžinti pelną ir konfiskuoti finansinį turtą, kuris leidžia nusikaltėliams veikti. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tiek turto susigrąžinimo, tiek turto valdymo tarnybos glaudžiai bendradarbiautų su savo partneriais trečiosiose šalyse, siekdamos atsekti, nustatyti ir valdyti nusikaltimo priemones ir pajamas arba turtą, dėl kurių, vykstant procesui baudžiamosiose bylose, gali būti arba yra priimtas nutarimas įšaldyti ar konfiskuoti turtą. Be to, siekiant veiksmingai įgyvendinti Sąjungos ribojamąsias priemones, itin svarbu, kad turto susigrąžinimo tarnybos bendradarbiautų su savo partneriais trečiosiose šalyse, kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti. Tuo klausimu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad turto susigrąžinimo tarnybos sudarytų darbinis susitarimus su atitinkamomis institucijomis trečiosiose šalyse, su kuriomis sudarytas operatyvinio bendradarbiavimo susitarimas, pagal kurį leidžiama keistis operatyviniais asmens duomenimis su Europolu arba Eurojustu;
- (45) turto susigrąžinimo tarnybos taip pat turėtų glaudžiai bendradarbiauti su ES įstaigomis ir agentūromis, įskaitant Europolą, Eurojustą ir Europos prokuratūrą, pagal savo atitinkamus įgaliojimus, jei tai būtina siekiant atsekti ir nustatyti turtą atliekant Europolo ir Eurojusto remiamus tarpvalstybinius tyrimus arba Europos prokuratūros atliekamus tyrimus. Turto susigrąžinimo tarnybos taip pat turėtų bendradarbiauti su Europolu ir Eurojustu pagal savo atitinkamus įgaliojimus, kiek tai būtina siekiant atsekti ir nustatyti turtą, siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti;
- (46) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi bendro supratimo ir minimalių standartų, susijusių su turto atsekimu ir nustatymu, įšaldymu ir valdymu, šioje direktyvoje turėtų būti nustatytos būtiniausios atitinkamų priemonių ir susijusių apsaugos priemonių taisyklės. Būtiniausių taisyklių priėmimas neužkerta kelio valstybėms narėms suteikti didesnius įgaliojimus turto susigrąžinimo tarnyboms arba turto valdymo tarnyboms

arba numatyti papildomų apsaugos priemonių pagal nacionalinę teisę, jei tokios nacionalinės priemonės ir nuostatos netrukdo siekti šios direktyvos tikslo;

- (47) šios direktyvos tikslo, t. y. palengvinti turto konfiskavimą baudžiamosiose bylose, valstybės narės negali deramai pasiekti, o jo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, todėl laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (48) šioje direktyvoje numatytas išsamus taisyklių rinkinys, kuris iš dalies sutaptų su jau galiojančiais teisės aktais, todėl ji turėtų pakeisti Tarybos bendruosius veiksmus 98/699/TVR³⁵, Tarybos pamatinį sprendimą 2001/500/TVR³⁶, Pamatinį sprendimą 2005/212/TVR, Sprendimą 2007/845/TVR ir Direktyvą 2014/42/ES valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu;
- (49) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;
- (50) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą;] [arba] [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;]
- (51) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsniu buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir ... m. ... d. jis pateikė nuomonę,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

1. Šia direktyva nustatomos būtiniausios turto paieškos ir nustatymo, įšaldymo, konfiskavimo ir valdymo vykstant procesui baudžiamosiose bylose taisyklės.

³⁵ 1998 m. gruodžio 3 d. Bendrieji veiksmai 98/699/TVR, Tarybos priimti remiantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, įšaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 333, 1998 12 9, p. 1).

³⁶ 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, įšaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 182, 2001 7 5, p. 1).

2. Šia direktyva taip pat nustatomos taisyklės, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos veiksmingai įgyvendinti Sąjungos ribojamąsias priemones ir vėliau susigrąžinti susijusį turtą, kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamosioms veikoms, jas atskleisti ar tirti.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma šioms nusikalstamosioms veikoms:

- a) dalyvavimui nusikalstamos organizacijos veikloje, kaip apibrėžta Tarybos pamatiniame sprendime 2008/841/TVR³⁷;
- b) terorizmui, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/541³⁸;
- c) prekybai žmonėmis, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/36/ES³⁹;
- d) seksualiniam vaikų išnaudojimui ir vaikų pornografijai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/93/ES⁴⁰;
- e) neteisėtai prekybai narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis, kaip apibrėžta Tarybos pamatiniame sprendime 2004/757/TVR⁴¹;
- f) korupcijai, kaip apibrėžta Konvencijoje dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, parengtoje vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsnio 2 dalies c punktu⁴², ir Tarybos pamatiniame sprendime 2003/568/TVR⁴³;
- g) pinigų plovimui, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/1673⁴⁴;
- h) mokėjimo priemonių klastojimui, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/713⁴⁵;

³⁷ 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

³⁸ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (OL L 88, 2017 3 31, p. 6).

³⁹ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

⁴⁰ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR (OL L 335, 2011 12 17, p. 1).

⁴¹ 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje (OL L 335, 2004 11 11, p. 8).

⁴² OL C 195, 1997 6 25, p. 1.

⁴³ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL L 192, 2004 7 31, p. 54).

⁴⁴ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 284, 2018 11 12, p. 22).

i) valiutos, įskaitant eurą, padirbinėjimui, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/62/ES⁴⁶;

j) elektroniniams nusikaltimams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/40/ES⁴⁷;

k) neteisėtai prekybai ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis, kaip apibrėžta Protokole prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildantį Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą⁴⁸;

l) sukčiavimui, įskaitant sukčiavimą ir kitas nusikalstamas veikas, kenkiančias Sąjungos finansiniams interesams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371⁴⁹;

m) nusikaltimams aplinkai, įskaitant neteisėtą prekybą nykstančiomis gyvūnų rūšimis ir nykstančiomis augalų rūšimis bei veislėmis, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/99/EB⁵⁰, taip pat nusikaltimams, susijusiems su tarša iš laivų, kaip apibrėžta Direktyvoje 2005/35/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2009/123/EB⁵¹;

n) padėjimui neteisėtai atvykti ir apsigyventi, kaip apibrėžta Tarybos pamatiniame sprendime 2002/946/TVR⁵² ir Tarybos direktyvoje 2002/90/EB⁵³.

2. Ši direktyva taikoma toliau nurodytoms nusikalstamoms veikoms, jei nusikalstama veika padaryta dalyvaujant nusikalstamoje organizacijoje:

a) gaminių klastojimui ir piratavimui;

b) neteisėtai prekybai kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarines vertybes ir meno kūrinius;

c) administracinių dokumentų klastojimui ir prekybai jais;

d) tyčiniam nužudymui arba sunkiam sveikatos sutrikdymui;

e) neteisėtai prekybai žmogaus organais ir audiniais;

⁴⁵ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/713 dėl kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/413/TVR (OL L 123, 2019 5 10, p. 18).

⁴⁶ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/62/ES dėl euro ir kitų valiutų apsaugos nuo padirbinėjimo baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 151, 2014 5 21, p. 1).

⁴⁷ 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR (OL L 218, 2013 8 14, p. 8).

⁴⁸ OL L 89, 2014 3 25, p. 7.

⁴⁹ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

⁵⁰ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28).

⁵¹ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/123/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo (OL L 280, 2009 10 27, p. 52).

⁵² Tarybos pamatinis sprendimas 2002/946/TVR dėl bausmių sistemos sustiprinimo siekiant užkirsti kelią padėjimui neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir gyventi (OL L 328, 2002 12 5, p. 1).

⁵³ Tarybos direktyva 2002/90/EB, apibrėžianti padėjimą neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi (OL L 328, 2002 12 5, p. 17).

- f) žmonių grobimui, neteisėtam laisvės atėmimui ar įkaitų ėmimui;
 - g) organizuotam ar ginkluotam apiplėšimui;
 - h) reketui ir turto prievartavimui;
 - i) prekybai vogtomis transporto priemonėmis;
 - j) mokestiniams nusikaltimams, susijusiems su tiesioginiais ir netiesioginiais mokesčiais, kaip apibrėžta valstybių narių nacionalinėje teisėje, už kuriuos baudžiama ne trumpesniu kaip vienerių metų laisvės atėmimu arba įkalinimu.
3. [Ši direktyva taikoma Sąjungos ribojamųjų priemonių, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje, pažeidimui].
4. Ši direktyva taikoma bet kurioms kitoms nusikalstamosioms veikoms, nurodytoms kituose Sąjungos teisės aktuose, jei juose konkrečiai numatyta, kad ši direktyva taikoma joje apibrėžtoms nusikalstamosioms veikoms.
5. II skyriaus nuostatos dėl nusikaltimo priemonių ir pajamų ar turto atsekimo ir nustatymo taikomos visoms nacionalinėje teisėje apibrėžtoms nusikalstamosioms veikoms, už kurias baudžiama laisvės atėmimu arba įkalinimu bent vieneriems metams.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) pajamos – bet kokia iš nusikalstamos veikos tiesiogiai ar netiesiogiai gauta ekonominė nauda; jas sudaro bet kokios formos turtas ir jos apima visas vėliau reinvestuotas ar transformuotas tiesiogines pajamas ir materialinę naudą;
- 2) turtas – bet kokios rūšies materialus arba nematerialus, kilnojamasis arba nekilnojamasis turtas ir teisiniai dokumentai ar raštai, patvirtinantys nuosavybės teisę arba teisę į tokį turtą;
- 3) nusikaltimo priemonės – bet koks turtas, kuris bet koku būdu visas arba iš dalies panaudotas arba skirtas panaudoti nusikalstamos veikos padarymui;
- 4) atsekimas ir nustatymas – kompetentingų institucijų atliekamas tyrimas siekiant nustatyti nusikaltimo priemones, pajamas ar turtą, kurie gali būti gauti iš nusikalstamos veiklos;
- 5) įšaldymas – laikinas draudimas perleisti, sunaikinti, transformuoti turtą, juo disponuoti arba jį išvežti arba laikinas turto saugojimas ar kontrolė;
- 6) konfiskavimas – dėl nusikalstamos veikos teismo paskirtas galutinis turto paėmimas;
- 7) SIENA – Europolo administruojama Saugaus keitimosi informacija tinklo programa, kuria siekiama palengvinti valstybių narių ir Europolo keitimąsi informacija;
- 8) nusikalstama organizacija – nusikalstama organizacija, kaip apibrėžta Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR 1 straipsnyje;

9) auka – auka, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/29/ES⁵⁴ 2 straipsnio 1 dalies a punkte, taip pat juridinis asmuo, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, patyręs žalą dėl nusikalstamų veikų, kurioms taikoma ši direktyva;

10) tikrasis savininkas – tikrasis savininkas, kaip apibrėžta Direktyvos 2015/849/ES⁵⁵ 3 straipsnio 6 punkte;

11) Sąjungos ribojamosios priemonės – priemonės, priimtose remiantis Europos Sąjungos sutarties 29 straipsniu ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 215 straipsniu;

12) tikslinės finansinės sankcijos – specialios Sąjungos ribojamosios priemonės, taikomos tam tikriems asmenims ar subjektams, priimtose remiantis Europos Sąjungos sutarties 29 straipsniu ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 215 straipsniu.

II SKYRIUS

ATSEKIMAS IR NUSTATYMAS

4 straipsnis

Turto atsekimo tyrimai

1. Siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, valstybės narės imasi priemonių, kad būtų galima greitai atsekti ir nustatyti nusikaltimo priemones ir pajamas arba turtą, dėl kurių baudžiamajame procese gali būti arba yra priimtas nutarimas įšaldyti ar konfiskuoti.

2. Kompetentingos institucijos nedelsdamos atlieka turto atsekimo tyrimus pagal 1 dalį, kai tik pradedamas tyrimas, susijęs su nusikalstama veika, kuri gali duoti didelės ekonominės naudos, arba kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti.

5 straipsnis

Turto susigrąžinimo tarnybos

1. Kiekviena valstybė narė įsteigia bent vieną turto susigrąžinimo tarnybą, kad palengvintų tarpvalstybinį bendradarbiavimą turto atsekimo tyrimų srityje.

2. Turto susigrąžinimo tarnyboms pavedamos šios užduotys:

a) atsekti ir nustatyti nusikaltimo priemones, pajamas ar turtą, kai to reikia siekiant padėti kitoms kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, atsakingoms už turto atsekimo tyrimus pagal 4 straipsnį;

⁵⁴ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR.

⁵⁵ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849, dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2018/843 (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

b) atsekti ir nustatyti nusikaltimo priemones, pajamas ar turtą, dėl kurių kita valstybė narė gali priimti arba yra priėmusi nutarimą įšaldyti arba konfiskuoti;

c) bendradarbiauti ir keistis informacija su kitų valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybomis atsekant ir nustatant nusikaltimo priemones ir pajamas arba turtą, dėl kurių gali būti arba yra priimtas nutarimas įšaldyti arba konfiskuoti;

d) su kitomis valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybomis keistis informacija, susijusia su veiksmingu Sąjungos ribojamųjų priemonių įgyvendinimu, kai tai būtina siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti.

3. Turto susigrąžinimo tarnyboms suteikiami įgaliojimai atsekti ir nustatyti asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ES tikslinės finansinės sankcijos, turtą, kai tai būtina siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti. Tuo tikslu jos bendradarbiauja su turto susigrąžinimo tarnybomis ir kitomis atitinkamomis kompetentingomis institucijomis kitose valstybėse narėse ir keičiasi atitinkama informacija.

4. Valstybės narės sudaro sąlygas turto susigrąžinimo tarnyboms nedelsiant imtis veiksmų pagal 11 straipsnio 2 dalį, kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti. 11 straipsnio 5 dalis taikoma *mutatis mutandis*.

6 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija

1. Kad būtų vykdomos 5 straipsnyje nurodytos užduotys, valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos turėtų galimybę nedelsdamos ir tiesiogiai susipažinti su toliau nurodyta informacija, kuri būtina pajamoms, nusikaltimo priemonėms ir turtui atsekti ir nustatyti:

a) fiskaliniais duomenimis, įskaitant mokesčių administratorių turimus duomenis;

b) nacionaliniais nekilnojamojo turto registrais arba elektroninėmis duomenų paieškos sistemomis ir žemės bei kadastro registrais;

c) nacionaliniais fizinių asmenų pilietybės ir gyventojų registrais;

d) nacionaliniais motorinių transporto priemonių, orlaivių ir vandens transporto priemonių registrais;

e) verslo duomenų bazėmis, įskaitant verslo ir įmonių registrus;

f) nacionaliniais socialinės apsaugos registrais;

g) atitinkama informacija, kurią turi valdžios institucijos, kompetentingos nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo, tyrimo ar patraukimo už jas baudžiamojon atsakomybėn klausimais.

2. Jei 1 dalyje nurodyta informacija nėra saugoma duomenų bazėse ar registruose, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų greitai gauti tą informaciją kitomis priemonėmis.

3. Galimybė nedelsiant ir tiesiogiai susipažinti su 1 dalyje nurodyta informacija nedaro poveikio nacionalinėje teisėje nustatytoms procedūrinėms apsaugos priemonėms.

7 straipsnis

Turto susigrąžinimo tarnybų galimybės susipažinti su informacija sąlygos

1. Galimybę susipažinti su informacija pagal 6 straipsnį kiekvienu konkrečiu atveju, tik kai būtina, suteikia darbuotojai, specialiai paskirti ir įgalioti susipažinti su 6 straipsnyje nurodyta informacija.
2. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybų darbuotojai laikytųsi konfidencialumo ir profesinės paslapties taisyklių, kaip numatyta taikytinoje nacionalinėje teisėje. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybų darbuotojai turėtų reikiamų specializuotų įgūdžių ir gebėjimų, kad galėtų veiksmingai atlikti savo funkcijas.
3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegtos tinkamos techninės ir organizacinės priemonės duomenų saugumui užtikrinti – kad turto susigrąžinimo tarnybos galėtų susipažinti su 6 straipsnyje nurodyta informacija ir atlikti jos paiešką.

8 straipsnis

Turto susigrąžinimo tarnybų prieigos ir paieškos stebėseną

1. Nedarant poveikio Direktyvos 2016/680 25 straipsniui, valstybės narės užtikrina, kad valdžios institucijos, turinčios 6 straipsnyje nurodytą informaciją, registruotų visą turto susigrąžinimo tarnybų prieigos ir paieškos veiklą pagal šią direktyvą. Registre pateikiama ši informacija:

- a) nacionalinės bylos numeris;
- b) užklausos arba paieškos data ir laikas;
- c) užklausoje arba paieškoje naudotų duomenų rūšis;
- d) užklausos arba paieškos rezultatų unikalūs identifikatoriai;
- e) registre informacijos ieškojusios turto susigrąžinimo tarnybos pavadinimas;
- f) užklausą pateikusių arba paiešką atlikusių pareigūnų unikalūs naudotojų identifikatoriai.

2. 1 dalyje nurodyti registracijos įrašai gali būti naudojami tik duomenų apsaugos stebėsenai, įskaitant duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimą, ir duomenų saugumui bei vientisumui užtikrinti. Tie registracijos įrašai tinkamomis priemonėmis apsaugomi nuo neleistinos prieigos ir ištrinami praėjus penkeriems metams nuo jų sukūrimo. Tačiau, jeigu registracijos įrašai reikalingi jau pradėtoms stebėsenos procedūroms vykdyti, jie ištrinami, kai tik jų tam nebereikia.

9 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad jų turto susigrąžinimo tarnybos kitos valstybės narės turto susigrąžinimo tarnybos prašymu pateiktą visą informaciją, būtiną jų užduotims pagal 5 straipsnį atlikti. Asmens duomenų, kuriuos galima pateikti, kategorijos išvardytos Reglamento (ES) 2016/794 II priedo B skirsnio 2 punkte.

Visi pateiktini asmens duomenys nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į tai, kas būtina užduotims pagal 5 straipsnį atlikti.

2. Teikdama prašymą pagal 1 dalį, prašančioji turto susigrąžinimo tarnyba kuo tiksliau nurodo:

- a) prašymo objektą;
- b) prašymo priežastis, įskaitant prašomos informacijos svarbą turto atsekimui ir nustatymui;
- c) proceso pobūdį;
- d) nusikalstamos veikos, dėl kurios pateiktas prašymas, rūšį;
- e) proceso ryšį su prašomąja valstybe nare;
- f) duomenis apie turtą, kuriam taikomos priemonės arba kurio ieškoma, pvz., banko sąskaitas, nekilnojamąjį turtą, transporto priemones, laivus, orlaivius, bendroves ir kitus didelės vertės objektus,
- g) ir (arba) fizinių ar juridinių asmenų, kurie, preziumuojama, yra susiję su atitinkamu turtu, duomenis, pvz., pavadinimą arba vardą, pavardę, adresą, gimimo datą ir vietą, registracijos datą, akcininkus, būstinę;
- h) kai taikytina, prašymo skubos priežastis.

3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad sudarytų sąlygas savo turto susigrąžinimo tarnyboms be atitinkamo prašymo keistis informacija su kitų valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybomis, kai tik jos sužino informacijos apie nusikaltimo priemones, pajamas ar turtą, kuri, jų nuomone, yra būtina turto susigrąžinimo tarnybų užduotims pagal 5 straipsnį atlikti. Teikdamos tokią informaciją turto susigrąžinimo tarnybos nurodo priežastis, kodėl informacija, kuria keičiamasi, yra būtina.

4. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybų pagal 1, 2 ir 3 dalis pateiktą informaciją būtų galima pateikti kaip įrodymus valstybės narės nacionaliniam teismui laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų procedūrų.

5. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos turėtų tiesioginę prieigą prie sistemos SIENA ir naudotųsi sistema SIENA keisdamosi informacija pagal šį straipsnį.

6. Turto susigrąžinimo tarnybos gali atsisakyti suteikti informaciją prašančiajai turto susigrąžinimo tarnybai, jei yra faktinių priežasčių manyti, kad teikiant informaciją:

- a) būtų pakenkta esminiams prašomosios valstybės narės nacionalinio saugumo interesams;
- b) kiltų pavojus vykdomam tyrimui ar kriminalinės žvalgybos operacijai arba kiltų reali grėsmė asmens gyvybei ar fizinei neliečiamybei.

7. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad būtų nurodytos atsisakymo suteikti informaciją priežastys. Atsisakoma pateikti tik tą prašomos informacijos dalį, su kuria

susijusios 6 dalyje išdėstytos priežastys, o prievolė pagal šią direktyvą pateikti kitas informacijos dalis, kai taikytina, išlieka.

10 straipsnis

Informacijos pateikimo terminai

1. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per toliau nurodytus terminus atsakytų į prašymus pateikti informaciją pagal 9 straipsnio 1 dalį:

a) per septynias kalendorines dienas, kai prašymai nėra skubūs;

b) per aštuonias valandas, kai prašymai yra skubūs ir susiję su 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija, kuri saugoma duomenų bazėse ir registruose.

2. Jeigu informacija, kurios prašoma pagal 1 dalies b punktą, nėra tiesiogiai prieinama arba prašymas pagal 1 dalies a punktą sudaro neproporcingą našta, prašymą gavusi turto susigrąžinimo tarnyba gali atidėti informacijos teikimą. Tokiu atveju prašomoji turto susigrąžinimo tarnyba nedelsdama informuoja prašančiąją turto susigrąžinimo tarnybą apie šį atidėjimą ir kuo greičiau, bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per tris dienas nuo pradinio termino, nustatyto pagal 1 dalį, pateikia prašomą informaciją.

III SKYRIUS

IŠALDYMAS IR KONFISKAVIMAS

11 straipsnis

Išaldymas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų galima išaldyti turtą, kai tai būtina galimam to turto konfiskavimui pagal 12 straipsnį užtikrinti.

2. Išaldymo priemonės apima neatidėliotinus veiksmus, kurių reikia imtis turtui išsaugoti.

3. Valstybės narės sudaro sąlygas turto susigrąžinimo tarnyboms nedelsiant imtis veiksmų pagal 2 dalį, kol bus priimtas nutarimas išaldyti turtą pagal 1 dalį. Tokios laikinos skubios išaldymo priemonės galioja ne ilgiau kaip septynias dienas.

4. Turtui, kurį turi trečiasis asmuo, gali būti taikomos išaldymo priemonės pagal 1, 2 ir 3 dalis, jei tai būtina siekiant užtikrinti galimą konfiskavimą pagal 13 straipsnį.

5. Valstybės narės užtikrina, kad nutarimus išaldyti turtą pagal 1, 2, 3 ir 4 dalis priimtų kompetentinga institucija ir jie būtų tinkamai motyvuoti.

6. Nutarimas išaldyti turtą pagal 1 dalį galioja tik tol, kol tai būtina turtui išsaugoti siekiant jį prireikus vėliau konfiskuoti. Išaldytas turtas, kuris vėliau nėra konfiskuojamas, nedelsiant grąžinamas turto savininkui. Sąlygos, kuriomis grąžinamas toks turtas, arba procedūrinės taisyklės, kuriomis reglamentuojamas toks grąžinimas, nustatomos nacionalinėje teisėje.

7. Kai turtą, kuris turi būti įšaldytas, sudaro subjektai, kurie turėtų būti saugomi kaip veiklą tęsiantys subjektai, pvz., įmonės, nutarime įšaldyti turtą numatomos priemonės, kuriomis asmenims, kurie yra turto savininkai arba jį kontroliuoja, atimama galimybė naudotis šiuo turtu, kartu leidžiant tęsti veiklą.

12 straipsnis

Konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad po galutinio apkaltinamojo nuosprendžio, kuris taip pat gali būti priimtas *in absentia*, būtų galima visiškai arba iš dalies konfiskuoti nusikaltimo priemones ir pajamas, gautas iš nusikalstamos veikos.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima konfiskuoti turtą, kurio vertė atitinka nusikaltimo priemones arba pajamas, gautas iš nusikalstamos veikos po to, kai buvo priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis, kuris taip pat gali būti priimtas per teismo procesą *in absentia*.

13 straipsnis

Konfiskavimas iš trečiųjų asmenų

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima konfiskuoti pajamas ar kitą turtą, kurio vertė atitinka pajamas, kurias įtariamasis arba kaltinamasis tiesiogiai ar netiesiogiai perdavė tretiesiems asmenims arba kurias tretieji asmenys įsigijo iš įtariamojo ar kaltinamojo.

Šias pajamas ar kitą turtą galima konfiskuoti, kai nustatoma, kad tie tretieji asmenys, remdamiesi konkrečiais faktais ir aplinkybėmis, įskaitant tai, kad perdavimas arba įsigijimas buvo atliktas nemokamai arba už sumą, kuri yra gerokai mažesnė už rinkos vertę, žinojo arba turėjo žinoti, kad perdavimo arba įsigijimo tikslas buvo išvengti konfiskavimo.

2. 1 dalimi nedaroma poveikio *bona fide* trečiųjų asmenų teisėms.

14 straipsnis

Išplėstinis konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima visiškai arba iš dalies konfiskuoti turtą, priklausantį už nusikalstamą veiką nuteistam asmeniui, kai dėl šios nusikalstamos veikos gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai gauta ekonominės naudos, ir kai nacionalinis teismas įsitikina, kad turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos.

2. Nustatant, ar atitinkamas turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos, atsižvelgiama į visas bylos aplinkybes, įskaitant konkrečius faktus ir turimus įrodymus, pavyzdžiui, į tai, kad turto vertė yra neproporcinga nuteistojo teisėtoms pajamoms.

15 straipsnis

Ne apkaltinamuoju nuosprendžiu pagrįstas konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad 2 dalyje nustatytais sąlygomis būtų suteiktos galimybės konfiskuoti 12 straipsnyje nurodytas nusikaltimo priemonės ir pajamas ar turtą, arba turtą, kuris buvo perduotas tretiesiems asmenims, kaip nurodyta 13 straipsnyje, tais atvejais, kai baudžiamasis procesas buvo pradėtas, tačiau proceso nebuvo galima tęsti dėl šių aplinkybių:

- a) įtariamojo arba kaltinamojo ligos;
- b) įtariamojo arba kaltinamojo pasislėpimo;
- c) įtariamojo arba kaltinamojo mirties;
- d) įtariamojo arba kaltinamojo imuniteto nuo baudžiamojų persekiojimo, kaip numatyta nacionalinėje teisėje;
- e) įtariamajam arba kaltinamajam suteiktos amnestijos, kaip numatyta nacionalinėje teisėje;
- f) atvejų, kai nacionalinėje teisėje nustatyti terminai yra pasibaigę, jei jie nėra pakankamai ilgi, kad būtų galima veiksmingai ištirti atitinkamas nusikalstamas veikas ir patraukti už jas baudžiamojon atsakomybėn.

2. Konfiskavimas nesant prieš tai paskelbto apkaltinamojo nuosprendžio taikomas tik nusikalstamoms veikoms, galinčioms tiesiogiai ar netiesiogiai duoti didelės ekonominės naudos, ir tik tuo atveju, jei nacionalinis teismas įsitikina, kad yra visi nusikalstamos veikos požymiai.

3. Prieš teismui priimant nutarimą konfiskuoti turtą, kaip apibrėžta 1 ir 2 dalyse, valstybės narės užtikrina, kad būtų gerbiama asmens, kuriam taikoma priemonė, teisė į gynybą, be kita ko, suteikdamos galimybę susipažinti su byla ir teisę būti išklausytam teisės ir fakto klausimais.

4. Šiame straipsnyje sąvoka „nusikalstama veika“ apima 2 straipsnyje išvardytas nusikalstamas veikas, už kurias baudžiama laisvės atėmimu, kurio ilgiausias terminas – bent ketveri metai.

16 straipsnis

Nepagrįsto turto, susijusio su nusikalstama veikla, konfiskavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima konfiskuoti turtą, kai konfiskavimas neįmanomas pagal 12–15 straipsnius ir tenkinamos šios sąlygos:

- a) turtas įšaldomas tiriant nusikalstamas veikas, padarytas nusikalstamoje organizacijoje;
- b) nusikalstama veika pagal a punktą gali tiesiogiai ar netiesiogiai duoti didelės ekonominės naudos;
- c) nacionalinis teismas yra įsitikinęs, kad įšaldytas turtas yra gautas iš nusikalstamų veikų, padarytų nusikalstamoje organizacijoje.

2. Nustatant, ar įšaldytas turtas yra gautas iš nusikalstamų veikų, atsižvelgiama į visas bylos aplinkybes, įskaitant konkrečius faktus ir turimus įrodymus, pavyzdžiui, į tai, kad turto vertė yra iš esmės neproporcinga turto savininko pajamoms.

3. Šiame straipsnyje sąvoka „nusikalstama veika“ apima 2 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, už kurias baudžiama laisvės atėmimu, kurio ilgiausias terminas – bent ketveri metai.

4. Prieš teismui priimant nutarimą konfiskuoti turtą, kaip apibrėžta 1 ir 2 dalyse, valstybės narės užtikrina, kad būtų gerbiama asmens, kuriam taikoma priemonė, teisė į gynybą, be kita ko, suteikdamos galimybę susipažinti su byla ir teisę būti išklausytam teisės ir fakto klausimais.

17 straipsnis

Veiksmingas konfiskavimas ir realizavimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima atsekti ir nustatyti turtą, kuris turi būti įšaldytas ir konfiskuotas, net ir priėmus galutinį apkaltinamąjį nuosprendį už nusikalstamą veiką arba užbaigus procesą pagal 15 ir 16 straipsnius.

2. Valstybės narės apsvarsto galimybę imtis priemonių, kuriomis būtų leidžiama konfiskuotą turtą naudoti viešaisiais interesais ar socialiniais tikslais.

18 straipsnis

Žalos atlyginimas aukoms

Jeigu dėl nusikalstamos veikos aukos turi reikalavimų asmeniui, kuriam taikoma šioje direktyvoje numatyta konfiskavimo priemonė, valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad konfiskavimo priemone toms aukoms nebūtų užkirstas kelias reikalauti žalos atlyginimo pagal jų reikalavimus.

IV SKYRIUS

VALDYMAS

19 straipsnis

Turto valdymas ir planavimas prieš areštą

1. Valstybės narės užtikrina veiksmingą įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymą, kol jis bus realizuotas.

2. Valstybės narės užtikrina, kad prieš priimdamos nutarimą įšaldyti turtą, kaip apibrėžta 11 straipsnio 1 dalyje, kompetentingos institucijos, atsakingos už įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymą, įvertintų išlaidas, kurios gali būti patirtos valdant turtą, kuris gali būti įšaldytas, siekiant išlaikyti ir optimizuoti tokio turto vertę iki jo realizavimo.

20 straipsnis

Išankstinis pardavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 11 straipsnio 1 dalį įšaldytą turtą būtų galima perduoti arba perduoti prieš priimant nutarimą konfiskuoti turtą esant vienai ar daugiau iš šių aplinkybių:

- a) turtas, kuriam taikomas įšaldymas, yra greitai gendantis arba greitai nusidėvintis;
- b) turto saugojimo ar priežiūros išlaidos yra neproporcingos jo vertei;
- c) turtą pernelyg sunku administruoti arba jį valdyti reikia specialių sąlygų ir nėra patirties.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad priimant išankstinio pardavimo nutarimą būtų atsižvelgiama į turto savininko interesus, įskaitant tai, ar parduotiną turtą galima lengvai pakeisti. Išskyrus pasislėpimo atvejus, valstybės narės užtikrina, kad turto, kuris gali būti iš anksto parduotas, savininkui būtų pranešta ir jis būtų išklašytas prieš pardavimą. Savininkui suteikiama galimybė prašyti perduoti turtą.

3. Išankstinio pardavimo pajamos turėtų būti apsaugotos tol, kol bus priimtas teismo sprendimas dėl konfiskavimo. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad apsaugotų perduodamą turtą įsigijusius trečiuosius asmenis nuo keršto, siekdamos užtikrinti, kad perduotas turtas nebūtų grąžintas asmenims, nuteistiems už 2 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas.

4. Valstybės narės gali reikalauti, kad įšaldyto turto valdymo išlaidas padengtų tikrasis savininkas.

21 straipsnis

Turto valdymo tarnybos

1. Kiekviena valstybė narė įsteigia arba paskiria bent vieną turto valdymo tarnybą įšaldytam ir konfiskuotam turtui valdyti.

2. Turto valdymo tarnybos vykdo šias užduotis:

- a) užtikrina veiksmingą įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymą tiesiogiai valdydamos įšaldytą ir konfiskuotą turtą arba teikdamos paramą ir ekspertines žinias kitoms kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymą;
- b) teikia pagalbą kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymą, planuojant turto areštą;
- c) bendradarbiauja su kitomis kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už turto atsekimą, nustatymą, įšaldymą ir konfiskavimą pagal šią direktyvą;
- d) bendradarbiauja su kitomis kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už įšaldyto ir konfiskuoto turto valdymą tarpvalstybinėse bylose.

V SKYRIUS

APSAUGOS PRIEMONĖS

Pareiga informuoti asmenis, kuriems taikoma priemonė

Valstybės narės užtikrina, kad apie nutarimus įšaldyti turtą pagal 11 straipsnį, nutarimus konfiskuoti turtą pagal 12–16 straipsnius ir nutarimus parduoti turtą pagal 20 straipsnį būtų pranešta asmeniui, kuriam taikoma priemonė, nurodant jos taikymo priežastis.

Teisių gynimo priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, kuriems taikomos šioje direktyvoje numatytos priemonės, turėtų teisę į gynybą, veiksmingas teisių gynimo priemones ir teisingą bylos nagrinėjimą – kad būtų ginamos jų teisės.

2. Asmeniui, dėl kurio turto priimtas nutarimas, valstybės narės numato veiksmingą galimybę laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų procedūrų teisme užginčyti pagal 11 straipsnį priimtą nutarimą įšaldyti turtą. Jeigu nutarimą įšaldyti turtą priėmė kompetentinga institucija, kuri nėra teisminė institucija, nacionalinėje teisėje numatoma, kad toks nutarimas pirmiausia turi būti pateiktas teisminei institucijai patvirtinti arba peržiūrėti, o tik tada jį galima užginčyti teisme.

3. Kai įtariamasis arba kaltinamasis slapstosi, valstybės narės imasi visų pagrįstų priemonių, kad užtikrintų veiksmingą galimybę pasinaudoti teise ginčyti nutarimą konfiskuoti turtą, ir reikalauja, kad atitinkamas asmuo būtų pakviestas į konfiskavimo procesą arba kad būtų dedamos pagrįstos pastangos informuoti asmenį apie tokį procesą.

4. Valstybės narės numato veiksmingą galimybę asmeniui, dėl kurio turto priimtas nutarimas, ginčyti nutarimą konfiskuoti turtą ir atitinkamas bylos aplinkybes teisme pagal nacionalinėje teisėje numatytas procedūras.

Nutarimų konfiskuoti turtą pagal 13 straipsnį atveju tokia aplinkybė apima faktus ir aplinkybes, kuriais remiantis buvo nustatyta, kad trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti, kad perdavimo ar įsigijimo tikslas buvo išvengti konfiskavimo.

Nutarimų konfiskuoti pagal 14 ir 16 straipsnius atveju tokios aplinkybės apima konkrečius faktus ir turimus įrodymus, kuriais remiantis atitinkamas turtas laikomas iš nusikalstamos veiklos gautu turtu.

Nutarimų konfiskuoti turtą pagal 15 straipsnį atveju tokios aplinkybės apima faktus ir įrodymus, kuriais remdamasis nacionalinis teismas padarė išvadą, kad yra visi nusikalstamos veikos elementai.

5. Įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės numato, kad konfiskavimas nebūtų skiriamas, jeigu jis būtų neproporcingas padarytai nusikalstamai veikai arba kaltinimui, pateiktam asmeniui, kuriam taikomas konfiskavimas. Įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės numato, kad išimtinėmis aplinkybėmis konfiskavimas nebūtų skiriamas, jeigu pagal nacionalinę teisę tai sukeltų pernelyg didelių sunkumų asmeniui, dėl kurio turto sprendžiama.

6. Valstybės narės numato veiksmingą galimybę asmeniui, kurio turtui taikomos priemonės, ginčyti nutarimą pagal 20 straipsnį parduoti atitinkamą turtą. Valstybės narės numato galimybę, kad toks skundas turėtų stabdomąjį poveikį.

7. Tretieji asmenys turi teisę reikalauti savo nuosavybės teisės ar kitų turtinių teisių, be kita ko, 13 straipsnyje nurodytais atvejais.

8. Asmenys, kurių turtui taikomos šioje direktyvoje numatytos priemonės, per visą išaldymo ir konfiskavimo procesą turi teisę turėti advokatą. Atitinkami asmenys informuojami apie tą teisę.

VI SKYRIUS

TURTO SUSIGRAŽINIMO STRATEGINĖ PROGRAMA

24 straipsnis

Nacionalinė turto susigrąžinimo strategija

1. Valstybės narės ne vėliau kaip [*vieni metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo*] priima nacionalinę turto susigrąžinimo strategiją ir ją reguliariai, ne rečiau kaip kas penkerius metus, atnaujina.

2. Į strategiją įtraukiamos bent šios sudedamosios dalys:

a) strateginiai tikslai, prioritetai ir priemonės, kuriais siekiama sustiprinti visų kompetentingų nacionalinių institucijų, dalyvaujančių susigrąžinant turtą, kaip nustatyta šioje direktyvoje, pastangas;

b) valdymo sistema strateginiams tikslams ir prioritetams pasiekti, įskaitant visų kompetentingų institucijų vaidmens ir atsakomybės aprašymą ir bendradarbiavimo mechanizmus;

c) tinkami visų kompetentingų institucijų veiklos koordinavimo ir bendradarbiavimo strateginiu ir operatyviniu lygmenimis mechanizmai;

d) kompetentingoms institucijoms teikiami išteklių, įskaitant mokymą;

e) reguliarios stebėsenos ir pasiektų rezultatų vertinimo procedūros.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai savo strategijas ir atnaujintus jų variantus per tris mėnesius nuo jų priėmimo.

25 straipsnis

Ištekliai

Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos ir turto valdymo tarnybos, vykdančios užduotis pagal šią direktyvą, turėtų tinkamos kvalifikacijos darbuotojų ir tinkamų finansinių, techninių ir technologinių išteklių, būtinų jų funkcijoms, susijusioms su šios direktyvos įgyvendinimu, veiksmingai atlikti.

26 straipsnis

Centralizuotų įšaldyto ir konfiskuoto turto registrų sukūrimas

1. Įšaldytam ir konfiskuotam turtui valdyti valstybės narės sukuria centralizuotus registrus, kuriuose kaupiama informacija, susijusi su nusikaltimo priemonių ir pajamų arba turto, dėl kurių gali būti arba yra priimtas nutarimas įšaldyti arba konfiskuoti, įšaldymu, konfiskavimu ir valdymu.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad turto susigrąžinimo tarnybos, turto valdymo tarnybos ir kitos kompetentingos institucijos, vykdančios užduotis pagal 4, 19 ir 20 straipsnius, turėtų įgaliojimus tiesiogiai ir nedelsiant įvesti 3 dalyje nurodytą informaciją, su ja susipažinti ir atlikti jos paiešką.
3. Į 1 dalyje nurodytus centralizuotus registrus įvedama, juose prieinama ir gali būti ieškoma toliau nurodyta informacija:
 - a) turtas, dėl kurio priimtas nutarimas įšaldyti arba konfiskuoti turtą, įskaitant duomenis turtui nustatyti;
 - b) apytikrė arba faktinė turto vertė įšaldymo, konfiskavimo ir realizavimo metu;
 - c) turto savininkas, įskaitant tikrąjį savininką, jei tokia informacija turima;
 - d) su turtu susijusio proceso nacionalinės bylos numeris;
 - e) informaciją į registrą įvedančios institucijos pavadinimas;
 - f) informaciją į registrą įvedusio pareigūno unikalų naudotojo identifikatorių.
4. 3 dalyje nurodyta informacija saugoma tik tiek laiko, kiek tai būtina siekiant registruoti ir apžvelgti įšaldytą, konfiskuotą arba valdomą turtą, ir bet kuriuo atveju ji negali būti saugoma ilgiau nei po to, kai turtas realizuojamas, arba ilgiau negu reikia 27 straipsnyje nurodytiems metiniams statistiniams duomenims pateikti.
5. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegtos tinkamos techninės ir organizacinės priemonės centralizuotuose įšaldyto ir konfiskuoto turto registruose saugomų duomenų saugumui užtikrinti.

27 straipsnis

Statistiniai duomenys

1. Valstybės narės centriniu lygmeniu renka ir tvarko išsamius statistinius duomenis apie priemones, kurių imtasi pagal šią direktyvą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyti statistiniai duomenys būtų renkami pagal kalendorių ir kasmet perduodami Komisijai iki kitų metų [rugsėjo 1 d.]
3. Komisija pagal 30 straipsnį gali priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl rinktinės informacijos, 1 dalyje nurodytų statistinių duomenų rinkimo metodikos ir jų perdavimo Komisijai tvarkos.

VII SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS

28 straipsnis

Bendradarbiavimas su ES įstaigomis ir agentūromis

1. Valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybos glaudžiai bendradarbiauja su Europos prokuratūra, kad būtų lengviau nustatyti nusikaltimo priemonės ir pajamas arba turtą, kurie gali tapti arba yra nutarimo įšaldyti arba konfiskuoti turtą dalyku baudžiamosiose bylose, susijusiose su nusikalstamomis veikomis, kurių atžvilgiu Europos prokuratūra naudoja savo kompetenciją.
2. Turto susigrąžinimo tarnybos pagal savo kompetencijos sritis bendradarbiauja su Europolu ir Eurojustu, siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti nusikaltimo priemonės ir pajamas arba turtą, kurie gali tapti arba yra baudžiamojo proceso metu kompetentingos institucijos priimto nutarimo įšaldyti arba konfiskuoti turtą dalyku, ir kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti.

29 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

1. Valstybės narės užtikrina, kad turto susigrąžinimo tarnybos kuo labiau bendradarbiautų su atitinkamomis tarnybomis trečiosiose šalyse, laikydamosi taikytinos teisinės duomenų apsaugos sistemos, kad galėtų vykdyti užduotis pagal 5 straipsnį, ir kai tai būtina siekiant užkirsti kelią su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusioms nusikalstamoms veikoms, jas atskleisti ar tirti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad turto valdymo tarnybos kuo labiau bendradarbiautų su atitinkamomis tarnybomis trečiosiose šalyse, kad galėtų vykdyti užduotis pagal 21 straipsnį.

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30 straipsnis

Įgaliojimų suteikimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 27 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [šios direktyvos įsigaliojimo data].
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 27 straipsnyje nurodytus įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą

dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 27 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per [du mėnesius] nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsimas [dviem mėnesiais].

31 straipsnis

Paskirtosios kompetentingos institucijos ir kontaktiniai centrai

1. Valstybės narės informuoja Komisiją apie instituciją ar institucijas, paskirtą (-as) vykdyti užduotis pagal 5 ir 21 straipsnius.

2. Jei valstybė narė turi daugiau kaip dvi institucijas, kurioms pavestos užduotys pagal 5 ir 21 straipsnius, ji paskiria ne daugiau kaip du kontaktinius centrus, kad palengvintų bendradarbiavimą tarpvalstybiniais atvejais.

3. Ne vėliau kaip iki [... mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo] valstybės narės praneša Komisijai apie kompetentingą instituciją ar institucijas ir kontaktinius centrus, nurodytus atitinkamai 1 ir 2 dalyse.

4. Ne vėliau kaip iki [... mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija sukuria internetinį registrą, kuriame išvardijamos visos kompetentingos institucijos ir kiekvienai kompetentingai institucijai paskirtas kontaktinis centras. Komisija savo interneto svetainėje skelbia ir reguliariai atnaušina 1 dalyje nurodytų institucijų sąrašą.

32 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės iki [įsigaliojimo data + 1 metai] užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

33 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Komisija iki [įsigaliojimo data + 3 metai] Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje įvertinamas šios direktyvos įgyvendinimas.

2. Komisija iki [įsigaliojimo data + 5 metai] Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje įvertinamas šios direktyvos įgyvendinimas. Komisija atsižvelgia į valstybių narių pateiktą informaciją ir į visą kitą aktualią informaciją, susijusią su šios direktyvos perkėlimu į nacionalinę teisę ir įgyvendinimu. Remdamasi šiuo vertinimu, Komisija nusprendžia dėl tinkamų tolesnių veiksmų, įskaitant, jeigu reikia, pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

34 straipsnis

Sąsaja su kitais dokumentais

1. Šia direktyva nedaroma poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai (ES) 2019/1153⁵⁶.

35 straipsnis

Bendrųjų veiksmų 98/699/TVR, pamatinių sprendimų 2001/500/TVR ir 2005/212/TVR, Sprendimo 2007/845/TVR ir Direktyvos 2014/42/ES pakeitimas

1. Bendrieji veiksmai 98/699/TVR, pamatiniai sprendimai 2001/500/TVR ir 2005/212/TVR, Sprendimas 2007/845/TVR ir Direktyva 2014/42/ES pakeičiami valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu, nedarant poveikio tų valstybių narių prievolėms, susijusioms su tų dokumentų perkėlimo į nacionalinę teisę data.

2. Valstybėms narėms, kurioms privaloma ši direktyva, nuorodos į 1 dalyje nurodytus dokumentus laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

36 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

37 straipsnis

Adresatai

⁵⁶ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1153, kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR (OL L 186, 2019 7 11, p. 122).

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė